

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۳ ۲۳ اسفند ۱۴۰۱

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار (۱)	۱۵	۱	۱۵	فصل ۲ (درس ۴) و فصل ۳ (صفحه ۶۳ تا ۹۸)	۲۰ دقیقه
۲	اقتصاد	۱۰	۱۶	۲۵	درس ۸ تا ۱۰ (صفحه ۸۱ تا ۱۱۵)	۱۰ دقیقه
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	۲۰	۲۶	۴۵	درس ۷ تا ۹ (صفحه ۵۹ تا ۷۸)	۲۰ دقیقه
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	۱۵	۴۶	۶۰	درس ۵ و ۶ (صفحه ۵۷ تا ۸۲)	۱۵ دقیقه
۵	تاریخ (۱)	۱۰	۶۱	۷۰	درس ۹ تا ۱۱ (صفحه ۸۰ تا ۱۰۸)	۱۰ دقیقه
۶	جغرافیای ایران	۱۰	۷۱	۸۰	درس ۶ و ۷ (صفحه ۴۶ تا ۷۱)	۱۰ دقیقه
۷	جامعه‌شناسی (۱)	۱۰	۸۱	۹۰	درس ۸ تا ۱۱ (صفحه ۶۰ تا ۹۵)	۱۰ دقیقه
۸	منطق	۱۰	۹۱	۱۰۰	درس ۷ و ۸ (صفحه ۶۲ تا ۸۲)	۱۰ دقیقه
تعداد کل سؤال:		۱۰۰			مدت پاسخ‌گویی:	۱۰۵ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

ریاضی و آمار

مدت پاسخ‌گویی: ۲۰ دقیقه

۱. رأس سهمی به معادله $y = 3(x-2)^2 + 1$ کدام است؟

- (۱) $(-2, 1)$ (۲) $(2, 1)$ (۳) $(1, 2)$ (۴) $(-1, 2)$

۲. معادله خط تقارن سهمی به معادله $y = 3x^2 + 6x + 3$ کدام است؟

- (۱) $x = -\frac{1}{4}$ (۲) $x = 2$ (۳) $x = \frac{1}{4}$ (۴) $x = -1$

۳. ضابطه سهمی زیر کدام می‌تواند باشد؟

- (۱) $y = x^2 - 4x + 4$ (۲) $y = -\frac{1}{3}x^2 - 2x - 3$
 (۳) $y = x^2 - 4x - 7$ (۴) $y = x^2 + 4x + 4$

۴. کمترین مقدار تابع $y = x^2 + 2x - 3$ کدام است؟

- (۱) -3 (۲) -4 (۳) -5 (۴) -6

۵. در کدام مورد مقیاس اندازه‌گیری اسمی است؟

- (۱) رتبه کنکور دانش‌آموزان (۲) مهارت در آشپزی (کم - متوسط - زیاد)
 (۳) جنسیت افراد (۴) درجه‌های افراد نظامی

۶. میانگین ۵ داده آماری ۱۶ و میانگین ۱۰ داده آماری دیگر برابر ۷ است. میانگین کل داده‌ها کدام است؟

- (۱) $10/5$ (۲) 10 (۳) $7/5$ (۴) 7

۷. اختلاف میانه و میانگین داده‌های ۱۱، ۶، ۵، ۱۲، ۸، ۷، ۱۰ و ۱۳ کدام است؟

- (۱) صفر (۲) 1 (۳) 2 (۴) 4

۸. واریانس جدول زیر کدام است؟

داده‌ها	۲	۴	۶
فراوانی	۲	۴	۲

- (۱) 4 (۲) 2
 (۳) 1 (۴) 3

۹. دامنه میان‌چارکی داده‌های ۸، ۵، ۵، ۳، ۲، ۱، ۱، ۱ کدام است؟

- (۱) 1 (۲) 3 (۳) $3/5$ (۴) 4

۱۰. در کدام یک از موارد زیر، میانه یک سری از داده‌های آماری، تغییری نمی‌کند؟ (تعداد داده‌ها بیشتر از ۲ است و k عددی مثبت است.)

- (۱) به تمام داده‌ها، عدد ثابت k اضافه می‌شود.
 (۲) از تمام داده‌ها، عدد ثابت k کم می‌شود.
 (۳) تمام داده‌ها در عدد ثابت k ضرب می‌شوند یا تمام داده‌ها بر عدد k تقسیم می‌شوند.
 (۴) عدد k از کوچک‌ترین داده کم و به بزرگ‌ترین داده اضافه می‌شود.

۱۱. متغیر سن دانش‌آموزان یک کلاس متغیری و است.

- (۱) کیفی - اسمی (۲) کمی - فاصله‌ای (۳) کیفی - ترتیبی (۴) کمی - نسبتی

۱۲. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) می‌خواهیم وزن ماهی‌های یک حوضچه پرورش ماهی را به منظور فروش آنها تخمین بزنیم، انتخاب تعداد ماهی از قسمت عمیق تخمین خوبی از وزن ماهی‌های حوضچه به ما می‌دهد.
 (۲) هر زیرمجموعه از جامعه آماری که با روش مشخصی انتخاب شده باشد را یک نمونه تصادفی می‌نامند.
 (۳) به دلیل تولید داده‌ها به صورت خودکار، در بسیاری از مؤسسات و سامانه‌ها استفاده از روش دادگان‌ها به سرعت رواج یافته است.
 (۴) به هر یک از ویژگی‌هایی که مورد پژوهش قرار می‌گیرند، داده می‌گویند.

۱۳. بهترین روش جمع‌آوری داده‌ها در هر یک از قسمت‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- (الف) میزان رضایت دانش‌آموزان یک مدرسه از کتاب‌های درسی
 (ب) تعداد بیمارانی که سال گذشته در بیمارستان‌های کشور فوت کرده‌اند.
 (ج) بررسی کیفیت میوه‌های یک باغ در موقع برداشت
 (د) تعیین یک قانون به روش همه‌پرسی

- (۱) مشاهده - مصاحبه یا پرسش‌نامه - دادگان - پرسش‌نامه
 (۲) مصاحبه یا پرسش‌نامه - دادگان - مشاهده - پرسش‌نامه
 (۳) دادگان - دادگان - مصاحبه یا پرسش‌نامه - مصاحبه یا پرسش‌نامه
 (۴) مصاحبه یا پرسش‌نامه - مشاهده - دادگان - دادگان

۱۴. در داده‌های ۱۱ و ۳ و ۶ و ۵ و ۹ و ۱۳ و ۳ با حذف داده‌های کوچک‌تر از چارک اول و داده‌های بزرگ‌تر از چارک سوم، دامنه تغییرات چند واحد کاهش می‌یابد؟

(۱) ۵ (۲) ۴ (۳) ۳ (۴) ۲

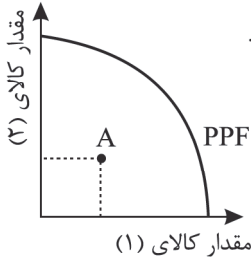
۱۵. روی یک قوطی کنسرو عدد 1 ± 300 نوشته شده است. اگر ۱۰۰ تا از این کنسروها را انتخاب کنیم، تقریباً چندتا از آنها وزنی بین ۲۹۰ تا ۳۱۰ دارند؟

(۱) ۶۸ (۲) ۹۶ (۳) ۷۸ (۴) ۹۹

اقتصاد

مدت پاسخ‌گویی: ۱۵ دقیقه

۱۶. با توجه به منحنی داده شده و موقعیت نقطه A کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ضعیف بودن ساختار اقتصادی، قاچاق، واردات بی‌رویه و نیز تحریم‌های اقتصادی باعث کاهش تولیدات می‌شود.
- (۲) با پدید آمدن رکود، کارگران کمتری هم مورد نیاز است و سرمایه کمتری مورد استفاده قرار می‌گیرد.
- (۳) وقتی یک اقتصاد منابع غیرفعال دارد، احتیاج به انتقال منابع از تولید یک کالا به کالای دیگر وجود دارد.
- (۴) دلیل قرار گرفتن روی نقطه A، این است که شاید برخی کارخانه‌ها بسته شده‌اند یا بعضی از کارگرها بیکار هستند.

۱۷. هزینه سبب بازار در سال جدید نسبت به سال گذشته ۲۶ درصد افزایش داشته و به $7,560$ واحد پولی رسیده است. همزمان بانک مرکزی مجوز تسهیلات بانکی را از $5,000$ میلیون واحد پولی به $6,500$ میلیون واحد پولی افزایش داده است؛ در این صورت:

(الف) هزینه سبب بازار در سال گذشته چقدر بوده است؟

(ب) چه تغییری در وضعیت اعضای جامعه ایجاد شده است؟

- (۱) الف: $5,605$ ب: قدرت خرید نسبت به سال گذشته ۲۱ درصد افزایش یافته است.
- (۲) الف: $56,000$ ب: قدرت خرید نسبت به سال گذشته ۲۱ درصد افزایش یافته است.
- (۳) الف: $56,000$ ب: قدرت خرید نسبت به سال گذشته ۵ درصد کاهش یافته است.
- (۴) الف: $5,605$ ب: قدرت خرید نسبت به سال گذشته ۵ درصد کاهش یافته است.

۱۸. با توجه به سرگذشت پول، کدام مورد مسیر تکاملی پول را به درستی ذکر می‌کند؟

- (۱) الف: کالای بادوام ب: اسکناس ج: ثبتي
- (۲) الف: کالای بادوام ب: کاغذی ج: الکترونیکی
- (۳) الف: کالای اضافی ب: اسکناس ج: الکترونیکی
- (۴) الف: کالای اضافی ب: کاغذی ج: بیت کوین

۱۹. پاسخ سوالات زیر در کدام گزینه آمده است؟

● سومین وظیفه پول کدام است؟

● کدام جمله در مورد تورم درست نیست؟

● سیاست پولی انقباضی توسط بانک مرکزی به کدام شکل اعمال می‌شود؟

- (۱) وسیله سنجش ارزش - تورم نشان می‌دهد که قدرت خرید پول چقدر کاهش یافته است - کاهش نقدینگی در گردش
- (۲) وسیله سنجش ارزش - اقتصاددانان تغییر در سطح عمومی قیمت‌ها را تورم می‌گویند - افزایش نقدینگی در گردش
- (۳) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش - کاهش نرخ تورم به معنای کاهش سطح عمومی قیمت‌هاست - کاهش نقدینگی در گردش
- (۴) وسیله پس‌انداز و حفظ ارزش - تورم برای برخی از افراد سودرسان است - افزایش نقدینگی در گردش

۲۰. با توجه به منحنی زیر و سؤالات، گزینه درست را مشخص کنید.

(الف) دریافتی نیروی کار در سطح دستمزد ۷ چقدر است؟

(ب) پرداختی کارفرما در سطح دستمزد ۳ چقدر است؟

(ج) کدام نوع از بیکاری است که از عدم تطبیق شغل‌های موجود و افراد جویای کار

به‌وجود می‌آید؟

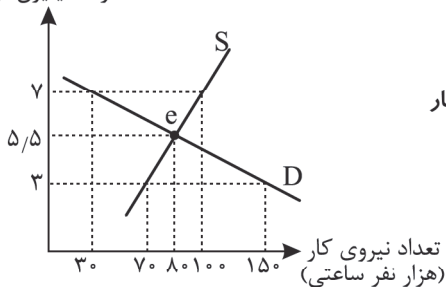
(۱) الف: ۲۱۰ ب: ۲۱۰ ج: اصطکاکی

(۲) الف: ۲۱۰ ب: ۲۱۰ ج: ساختاری

(۳) الف: ۷۰۰ ب: ۳۰۰ ج: اصطکاکی

(۴) الف: ۷۰۰ ب: ۳۰۰ ج: ساختاری

دستمزد (میلیون تومان)

۲۱. کدام گزینه پاسخ پرسش‌های زیر است؟

- این نوع بیکاری کوتاه‌مدت است و در همه کشورهای وجود دارد.
- اینکه نیروی کار ساده در اقتصاد وجود داشته ولی نیروی کار متخصص مورد نیاز باشد، مربوط به کدام نوع بیکاری است؟
- این نوع از بیکاری در هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد.
- اقتصاددانان آن میزان از بیکاری را که همیشه در جامعه وجود دارد چه می‌نامند؟

- (۱) بیکاری فصلی - اصطکاک - ساختاری - نرخ آشکار بیکاری
 (۲) بیکاری اصطکاک - ساختاری - دوره‌ای - نرخ طبیعی بیکاری
 (۳) بیکاری فصلی - اصطکاک - دوره‌ای - نرخ طبیعی بیکاری
 (۴) بیکاری اصطکاک - ساختاری - فصلی - نرخ آشکار بیکاری

۲۲. با توجه به اطلاعات ارائه شده پیرامون سطح عمومی قیمت‌ها برای دو کشور A و B، نرخ تورم کشور B و سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال برای کشور A کدام است؟

قیمت کشور	ابتدای سال	انتهای سال	نرخ تورم
A	?	۳۰۰	$\frac{1}{2}B$
B	۲۰۰	۲۸۰	?

(۱) ۳۰٪ - ۲۸۰

(۲) ۳۰٪ - ۲۵۰

(۳) ۴۰٪ - ۲۸۰

(۴) ۴۰٪ - ۲۵۰

۲۳. اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، مربوط به یک جامعه فرضی است. با توجه به مندرجات این جدول موارد زیر را معلوم کنید.

۱	ارزش پولی چک پول	۱۳۸۰ واحد
۲ <th>ارزش پولی مجموع مسکوکات</th> <td>$\frac{3}{5}$ موجودی اسکناس‌ها</td>	ارزش پولی مجموع مسکوکات	$\frac{3}{5}$ موجودی اسکناس‌ها
۳ <th>ارزش پولی مجموع اسکناس‌ها</th> <td>۳۰۰۰ واحد</td>	ارزش پولی مجموع اسکناس‌ها	۳۰۰۰ واحد
۴ <th>ارزش پولی سپرده‌های دیداری</th> <td>۱۵۰ واحد</td>	ارزش پولی سپرده‌های دیداری	۱۵۰ واحد
۵ <th>ارزش پولی سپرده‌های پس‌انداز بلندمدت</th> <td>۳۲۰ واحد</td>	ارزش پولی سپرده‌های پس‌انداز بلندمدت	۳۲۰ واحد
۶ <th>ارزش پولی مجموع سپرده‌های دیداری و پس‌اندازهای بلندمدت و کوتاه‌مدت</th> <td>۱۱۰۰</td>	ارزش پولی مجموع سپرده‌های دیداری و پس‌اندازهای بلندمدت و کوتاه‌مدت	۱۱۰۰

الف) ارزش پولی مسکوکات

ب) میزان شبه پول

ج) میزان نقدینگی

(۱) الف: ۲۱۰۰ ب: ۱۱۰۰ ج: ۷۲۸۰۰

(۲) الف: ۲۱۰۰ ب: ۱۱۰۰ ج: ۷۷۵۰

(۳) الف: ۱۸۰۰ ب: ۹۵۰ ج: ۷۲۸۰

(۴) الف: ۱۸۰۰ ب: ۹۵۰ ج: ۷۷۵۰

۲۴. کدام مورد پاسخ پرسش‌های زیر است و آنها را کامل می‌کند؟

- در نیمه اول حکومت صفویه، اقتصاد و شکل گرفت.
- در این دوره، ایران فرصت طلایی خود را برای جبران کاستی‌های اقتصادی از دست داد.
- تبدیل ایران به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی در دوره پهلوی، پیامد کدام مورد است؟
- در بخش اقتصادی قانون اساسی نظام جمهوری اسلامی بر آموزه‌هایی همچون تأکید شده است.

(۱) یکپارچه و مستقل - پهلوی - درآمدهای نفتی - نفی سلطه بیگانگان

(۲) وابسته و یکپارچه - پهلوی - وابستگی به غرب - اقتصاد مردمی

(۳) یکپارچه و مستقل - قاجاریه - درآمدهای نفتی - حقوق اقتصادی شهروندان

(۴) وابسته و یکپارچه - قاجاریه - وابستگی به غرب - عدالت اقتصادی

۲۵. کدام گزینه کامل کننده عبارات زیر می‌باشد؟

الف) در زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می‌شود، بانک مرکزی سیاست را به کار می‌گیرد.
 ب) در بخش اقتصادی قانون اساسی، بر آموزه‌هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان، استقلال اقتصادی، و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

ج) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش‌بنیان که در برابر تهدیدات و تکانه‌های داخلی و خارجی آسیب‌ناپذیر است و با اتکا به قابلیت‌ها و و استفاده از مشکلات را رفع می‌کند.

(۱) الف: پولی انقباضی ب: حقوق شهروندی ج: ظرفیت بیرونی - فرصت داخلی

(۲) الف: پولی انقباضی ب: حقوق شهروندی ج: ظرفیت داخلی - فرصت بیرونی

(۳) الف: پولی انقباضی ب: خودباوری ج: ظرفیت داخلی - فرصت بیرونی

(۴) الف: پولی انقباضی ب: خودباوری ج: ظرفیت بیرونی - فرصت داخلی

مدت پاسخ‌گویی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی

۲۶. بر مبنای تقسیم‌بندی بهار برای شعر فارسی، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) سبک عراقی (از قرن ششم تا قرن دهم)
- (۲) سبک هندی (از قرن دهم تا قرن سیزدهم)
- (۳) سبک ترکستانی (از آغاز شعر فارسی تا قرن ششم)
- (۴) دورهٔ بازگشت (قرن سیزدهم تا چهاردهم)

۲۷. در مورد سبک ادبی کدام جمله درست نیست؟

- (۱) سبک‌های ادبی محصول اوضاع سیاسی زمانه است که صاحبان آن مکتب‌ها و سبک‌ها در آن می‌زیسته‌اند.
- (۲) به تعداد شاعران و نویسندگان جهان سبک وجود دارد.
- (۳) سبک، مجموعه ویژگی‌هایی است که شاعر یا نویسنده در نحوهٔ بیان اندیشه به کار می‌گیرد.
- (۴) بین سبک‌های ادبی در عین تفاوت، شباهت‌هایی هم وجود دارد که آنان را در یک دسته جای می‌دهد.

۲۸. کدام گزینه از ویژگی‌های نثر دورهٔ سامانی نیست؟

- (۱) ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد
- (۲) افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر عربی
- (۳) حذف افعال به قرینه، تمثیل و استشهدا به آیات، احادیث و اشعار
- (۴) کوتاهی جملات، بهره‌گیری کمتر از لغات عربی

۲۹. با توجه به متن زیر از ترجمهٔ تفسیر طبری کدام گزینه ویژگی سبکی آن را به درستی معرفی نمی‌کند؟

«ملک انوشروان در آن وقت خوابی بدید و انوشروان به خواب اندر چنان دید که بادی از آسمان بیامدی و کوشک او همه ویران کردی و از کنگره‌های کوشک چهارده بماندی.»

- (۱) لغات کم‌کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد
- (۲) حذف افعال به قرینه
- (۳) کوتاهی جملات و کمی لغات عربی
- (۴) تکرار اسم یا فعل به ضرورت معنی

۳۰. کدام گزینه دربارهٔ ویژگی سبکی متن زیر نادرست است؟

«در این روزگار که خیرات بر اطلاق روی به تراجع آورده است و همت مردمان از تقدیم حسنات قاصر گشته و افعال ستوده و اخلاق پسندیدهٔ مردود گشته و راه راست بسته و طریق ضلالت گشاده.»

- (۱) این متن مربوط به دورهٔ غزنوی است.
- (۲) افزایش لغات عربی و اطناب
- (۳) حذف افعال به قرینه
- (۴) افزایش جمع فارسی بر جمع عربی

۳۱. کدام بیت فاقد ویژگی سبک شعر خراسانی است؟

- (۱) چو شب رفت و بر دشت پستی گرفت
 - (۲) دمان همچنان کشتی مارسار
 - (۳) من و ما رها کن ز خواری مترس
 - (۴) ستاره به سر بر شکفتی نمود
- هوا چون مغ آتش‌پرستی گرفت
که لرزان بود مانده اندر سنار
که با ما تویی شاه و بی‌ما تویی
به خاک اندرون روشنایی فزود

۳۲. کدام گزینه فاقد آرایهٔ ترصیع است؟

- (۱) خواست پریدن چنان از چابکی
 - (۲) بخشش تو برون شده ز بیان
 - (۳) کشیدم قلم در سر نام خویش
 - (۴) دانه باشی مرغکانت برچنند
- خواست چکیدن سمن از نازکی
کوشش تو فزون شده ز مقال
نهادم قدم بر سر کام خویش
غنچه باشی کودکانت برکنند

۳۳. در همهٔ گزینه‌ها به جز آرایهٔ موازنه وجود دارد.

- (۱) روزگارت همی دهد تعظیم
 - (۲) ای یباد تو مونس روانم
 - (۳) گر قهر سزای ماست آخر
 - (۴) گر تن حبشی سرشته است
- کردگارت همی دهد اجلال
جز نام تو نیست بر زبانم
هم لطف برای ماست آخر
ورخط ختنی نبشته است

۳۴. ارزش موسیقایی بیت کدام گزینه بیشتر است؟

- (۱) اسرار تو پیش کس نگویم
 - (۲) جز نقش تو نیست در ضمیرم
 - (۳) معانی را بدوده سربلندی
 - (۴) هر جای که خواجه ای غلامت
- اوصاف تو پیش کس نخوانم
جز نام تو نیست بر زبانم
ساعات را بدو کن نقش‌بندی
هر جای که خسروی گدایت

۳۵. در کدام یک از ابیات زیر، آرایه ترصیع دیده می‌شود؟

- (۱) چرا مطرب نمی‌خواند سرودی؟
- (۲) راه وصل تو، راه پرآسبیب
- (۳) چرا نهنم دل بر خیالت
- (۴) ما ز بالاییم و بالا می‌روییم

۳۶. در تقطیع هجایی بیت کدام گزینه هجای کشیده بیشتر است؟

- (۱) هر که تأمل نکند در جواب
- (۲) گرچه گره در گرهش بود جای
- (۳) چشم شب از خواب چو بردوختند
- (۴) گاو که خرمهره بدو درکشند

۳۷. تقطیع هجایی و ارکان عروضی در کدام مصراع متفاوت است؟

- (۱) عیب کسان منگر و احسان خویش
- (۲) چیست در این حلقه انگشتری
- (۳) شوق او در جان ایشان کارکرد
- (۴) بر دو جهان زن که جهان دیده‌ای

۳۸. با توجه به هجای داخل کمانک چند واژه با حذف همزه تقطیع شده‌اند؟

- چالش‌انگیز (- U - U) شب‌افروز (U - - U) دراز آهنگ (U - U - U) پیام‌آوران (U - U - U) دل‌انگیز (U - -)
- خوش‌آوا (- - -) پیش‌آهنگی (- U - - -)
- (۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) دو

۳۹. در همه گزینه‌ها به ویژگی‌های زبانی شعر خراسانی اشاره شده است، به‌جز

- (۱) کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد، استفاده از دو نشانه برای یک متمم
- (۲) سادگی زبان شعر، کمی لغات عربی (به‌جز اصطلاحات دینی و علمی) و لغات بیگانه
- (۳) استفاده از آرایه‌های ادبی در حد اعتدال و کهنه و مهجور بودن بخشی از لغات در مقایسه با دوره‌های بعد
- (۴) استفاده از دو نشانه برای یک متمم، سادگی زبان شعر

۴۰. کدام آثار از نمونه‌های موفق نثر دوره سامانی به شمار نمی‌رود؟

- (۱) التفهیم، شاهنامه ابومنصوری
- (۲) التفهیم، شاهنامه فردوسی
- (۳) ترجمه تفسیر طبری، التفهیم
- (۴) شاهنامه ابومنصوری، تاریخ بلعمی

۴۱. تقطیع هجایی و ارکان کدام مصراع در برابر آن درست صورت نگرفته است؟

- (۱) بُت خود را بشکن خوار و ذلیل ← U U / - - U U / - - U U -
- (۲) دردم از یار است و درمان نیز هم ← - U - / - U - - / - U - -
- (۳) نی حریف هر که از یاری بُرید ← - U - / - - U - / - - U -
- (۴) خرد دست گیرد به هر دو سرای ← - U - / - - U - / - - U -

۴۲. تقطیع هجایی کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- (۱) اگر بمیرد طالبی در بند دوست
- (۲) اگر پیشم نشینی دل نشانی
- (۳) آتشی دارم که می‌سوزد وجود
- (۴) عقل را با عشق زور پنجه نیست

۴۳. الگوی هجایی تمام گزینه‌ها به شکل « - U - / - U U - / - U - / - U - » است، به‌جز

- (۱) خسرو اگر عهد تو دریافتی
- (۲) آنکه زیان می‌رسد از وی به خلق
- (۳) بلبل شوریده فغان می‌کند
- (۴) اگر پای در دامن آری چو کوه

چرا ساقی نمی‌گوید درودی؟
درد عشق تو، درد بی‌درمان
چرا ندهم جان در وصالت
ما ز دریاییم و دریا می‌روییم

بیشتر آید سخنش ناصواب
برنگرفت از سر این رشته پای
چشم چراغ سحر افروختند
چون که بیفتد همه جنجر کشند

(۲) چیست در این حلقه انگشتری
(۴) بر دو جهان زن که جهان دیده‌ای

(۳) پنج (۴) دو

(۲) التفهیم، شاهنامه فردوسی
(۴) شاهنامه ابومنصوری، تاریخ بلعمی

سهل باشد زندگانی مشکل است
وگر غایب شوی در دل نشان هست
چون بر او باد صبایی می‌زند
کار مسکین از مدارا می‌رود

دل به تو دادی که تو شیرین‌تری
فهم ندارد که زیان می‌کند
شکوه ز آشوب جهان می‌کند
سرت ز آسمان بگذرد در شکوه

۴۴. مفهوم کلی کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) گر عزم جفا داری سر در رخت اندازم
- ۲) عشق‌بازی چیست سر در پای جانان باختن
- ۳) گر برود جان ما در طلب وصل دوست
- ۴) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر

ور راه جفا گیری جان در قدمت ریزم
با سر اندر کوی دلبر عشق نتوان باختن
حیف نباشد که دوست دوست‌تر از جان ماست
کاین سر پر هوس شود خاک در سرای تو

۴۵. مفهوم کلی «طاعت آن نیست که بر خاک نهی پیشانی / صدق پیش آر که اخلاص به پیشانی نیست» با همهٔ گزینه‌ها به جز گزینهٔ قرابت دارد.

- ۱) تا دیده‌ات ز پرتو اخلاص روشن است
- ۲) گر به اخلاص رخ خود به زمین سایب صبح
- ۳) عبادت به اخلاص نیست نکوست
- ۴) خود که جوید ز کمند سر زلف تو خلاص

انوار حق ز چشم تو پنهان نمی‌شود
روشن از خانه چو خورشید برون آیی صبح
وگرنه چه آید ز بی‌مغز پوست
که به اخلاص رود گردن نخجیر در او

مدت پاسخ‌گویی: ۱۵ دقیقه

عربی، زبان قرآن

■ عَيْنِ الْأَصْحَحِ فِي التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۵۱-۴۶).

۴۶. ﴿قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ﴾ بگو

- ۱) در زمین گشتند پس نگر بستند چگونه [خدا] آفرینش را آغاز کرد!
- ۲) در زمین جستجو کنید و چگونگی آغاز آفرینش را ببینید!
- ۳) در زمین بگردند و ببینند که چگونه آفرینش آغاز شد!
- ۴) در زمین بگردید و بنگرید چگونه [خدا] آفرینش را آغاز کرد!

۴۷. «رَبِّمَا يُمَكِّنُ أَنْ الْبِشْرَ يَسْتَعِينُ بِالْكَيْتِيرِ بِالْمُضِيئَةِ لِإِنَارَةِ الْمُدُنِ!»:

- ۱) پروردگار ما به بشر کمک می‌کند تا به وسیلهٔ باکتری نورانی شهرها را نورانی کند!
- ۲) شاید امکان داشته باشد که انسان از باکتری نورانی برای نورانی کردن شهرها یاری بجوید!
- ۳) ممکن است که پروردگارمان برای نورانی ساختن شهر به وسیلهٔ باکتری نورانی به بشر یاری رساند!
- ۴) چه بسا ممکن است که باکتری نورانی بتواند به انسان کمک کند تا شهرها را نورانی سازد!

۴۸. «لَا بُدَّ لَنَا مِنَ السَّفَرِ إِلَى مَنَاطِقِ الْجَذَبِ السِّيَاحِيِّ إِذَا نُزِدُ رُؤْيَا جَمَالِ آثَارِهَا!»:

- ۱) ما ناگزیر به سفر به مناطق دارای جاذبهٔ توریستی هستیم اگر می‌خواهیم زیبایی آثار آنها را ببینیم!
- ۲) به ناچار باید به مناطق دارای جاذبه برای جهانگردان سفر کنیم اگر دیدن زیبایی آثارشان را می‌خواهیم!
- ۳) ما باید به مناطق دارای جاذبهٔ توریستی سفر کنیم اگر می‌خواهیم آثار زیبای آنها را رؤیت کنیم!
- ۴) ما ناچاریم به سفر کردن به مناطق دارای جاذبه برای توریست‌ها اگر می‌خواهیم از آثار زیبایشان دیدن کنیم!

۴۹. عَيْنِ الصَّحِيحِ:

- ۱) بَيْعُ هَذِهِ الْأَدْوِيَةِ غَيْرِ مَسْمُوحٍ لِلصِّيدَلِيِّ: فروش این داروها برای داروخانه غیر مجاز است!
- ۲) تَسْتَطِيعُ الْجِرْبَاءُ أَنْ تَرَى فِي أَتْجَاهِيْنَ فِي وَقْتِ وَاحِدٍ: آفتاب‌پرست می‌تواند در یک زمان در دو جهت ببیند!
- ۳) بَعْضُ الطَّيُّورِ تَعْرِفُ الْأَعْشَابَ الطَّبِيَّةَ بِغَرِيْزَتِهَا: برخی پرندگان داروهای گیاهی را با غریزه‌شان می‌شناسند!
- ۴) لِلغُرَابِ صَوْتٌ يَحْدُرُ بِهٖ بَقِيَّةَ الْحَيَوَانَاتِ لِإِنْتِعَادِ عَنْ مَنطِقَةِ الْخَطَرِ: صدای کلاغ به بقیهٔ حیوانات برای دور شدن از منطقهٔ خطر هشدار می‌دهد!

۵۰. «جَفَدَ سَرِّشَ رَا بَدُونِ حَرَكْتِ دَادِنِ چَشْمَانَش حَرَكْتِ دَاد!»:

- ۱) تَحَرَّكَ الْبَطُّ رَأْسَهُ بَدُونِ تَحَرُّكِ عَيْنِهِ!
- ۲) تَحَرَّكَ الْبَوْمَةُ رَأْسَهَا بَدُونِ تَحَرُّكِ عَيْنِهَا!
- ۳) حَرَّكَ الْبَوْمُ رَأْسَهُ بَدُونِ تَحْرِيكِ عَيْنِهِ!
- ۴) تَتَحَرَّكُ الْبَطَّةُ رَأْسَهَا بَدُونِ تَحْرِيكِ عَيْنِهَا!

۵۱. عَيْنِ الْأَبْعَدِ عَنِ الْمَفْهُومِ: «الدَّهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ!»:

- ۱) دریاپ کنون که نعمت هست به دست / کاین دولت و مُلک می‌رود دست به دست
- ۲) خیری کن ای فلان و غنیمت شمار عمر / ز آن پیش‌تر که بانگ برآید فلان نماند
- ۳) مردم آن است که دین است و هنر حامهٔ او / نه یکی بی‌هنر و فضل که دیبانش قیاست
- ۴) مال و ملکی که بر گذر باشد / نکند عاقل اعتماد بر آن

■ اقرأ النصّ التالي بدقّة ثمّ أجب عن الاسئلة (۵۵-۵۲):

أحدت رجل محسنٌ مسجداً. فسألهُ بهلولٌ عن سببِ بناءِ المسجد. فقالَ الرجلُ: أحدثتهُ لإكتسابِ الثواب. فقصدَ بهلولُ اختبارَ الرجلِ و مقدار إخلاصه في العمل. فكتبَ في ليلةٍ على جدارِ المسجدِ «قد أحدتُ هذا المكانَ المقدّسَ الرجلَ المحسنَ بهلول». في الصباحِ لما انتشرَ الخبرُ ذهبَ الناسُ إلى بهلولٍ لتهنئته على عمله الحسن. سمعَ الرجلُ المحسنُ هذا الخبرَ فغضبَ شديداً و ذهبَ إلى بهلولٍ و شتمهُ.

۵۲. عین الصحیح:

- (۱) سألَ الرجلُ بهلولاً عن سببِ بناءِ المسجد!
(۲) فهِمَ بهلولٌ قصدَ الرجلِ في النهاية!
(۳) ما غضبَ الرجلُ من عملِ بهلول!
(۴) أحدتُ بهلولٌ مسجداً لاكتسابِ الثواب!

۵۳. عین عنواناً أنسبَ للنصّ:

- (۱) اختبار العمل
(۲) خلوص في العمل
(۳) حياة بهلول
(۴) بناء المسجد

■ عین الخطأ عن الإعراب و التحليل الصرّفيّ (۵۴ و ۵۵):

۵۴. «أحدتُ»:

- (۱) فعل ماضٍ، مزيد ثلاثي من باب إفعال، متعدّ / فعل و فاعله «هذا»
(۲) مزيد ثلاثي بحرف واحد، للمفرد المذكر الغائب، مضارعه على وزن «يَفْعِلُ» / فعل و مع فاعله جملة فعلية
(۳) ماضٍ، متعدّ، له ثلاثة حروف أصلية / فعل و فاعله «الرجل»
(۴) مزيد ثلاثي من مصدر «أحدتُ»، حروفه الأصلية «ح د ث»، للمذكر الغائب / فعل و مفعوله «هذا»

۵۵. «إخلاص»:

- (۱) اسم، مفرد، مذكر، معرب / مضاف
(۲) مصدر ثلاثي مزيد، فعله المضارع على وزن «يَفْعَلُ» / مضاف إليه
(۳) مصدر من باب إفعال، معرب، مفرد / مضاف
(۴) اسم، مفرد، وزنه إفعال، له ثلاثة حروف أصلية / مضاف إليه

■ عین المناسب للجواب عن الأسئلة التالية (۶۰-۵۶):

۵۶. عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) شاهدوا تلك المصابيح الملوّنة التي ينبعثُ ضوءها من الأسماك!
(۲) يستطيعُ الغواصونَ التقاطَ صُورٍ في أضواءِ هذه الأسماك!
(۳) المحافظاتُ الشماليّةُ الثلاثُ رائعةٌ بمناظرِها الجميلةِ!
(۴) إستقرارُ الوضعِ الأمنيّ فيها يشجّعُ السائحينَ إلى السّفرِ إليها!

۵۷. عین الخطأ عن المفردات:

- (۱) بيع هذا الدوّاء بدون وصفة غير مسموح! (مترادف): ممنوع
(۲) العيش في الرّيف جميل جداً (مترادف): القرية
(۳) لهذا الحيوان غدة بالقرب من ذنبيه! (جمع): أذنان
(۴) هذه تحتوى زيوتاً خاصّة تنشرها على الجسم! (مفرد): زيت

۵۸. عین ما ليس فيه جملة فعلية:

- (۱) قد دلّت هذه الحيوانات الإنسان على الحواصِ الطبيّة لهذه النباتات!
(۲) لسان القطّ سلاح طبيّ دائم لأنّ له سائلاً مطهراً!
(۳) هو طائرٌ يسكنُ في الأماكن المتروكة و ينامُ في النهار!
(۴) لا تكتبوا شيئاً على الآثار التاريخية!

۵۹. عین المضاف إليه ليس مجروراً بالكسرة:

- (۱) اللّون البنفسجيّ لغرفة النوم مهذبٌ الأعصاب!
(۲) رضا الله في رضا الوالدين!
(۳) سكوت اللسان سلامة الإنسان!
(۴) رأينا السائحين من أمريكا الوسطى في المتحف!

۶۰. عین المبتدأ مبنياً:

- (۱) إضاعة الفرصة غصّة!
(۲) ما قسم الله للعباد شيئاً أفضل من العقل!
(۳) الصلّة مفتاح كلّ خير!
(۴) هو الذي يقبل التّوبة عن عباده!

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

تاریخ

۶۱. نام مادها برای اولین بار در کجا آورده شده است؟

- (۱) سالنامه‌های آشوری
(۲) لوحه‌های گلی تخت جمشید
(۳) کتیبه بیستون
(۴) منشور کورش

۶۲. به ترتیب صحیح و غلط بودن هر یک از موارد زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- درباره سکونتگاه اولیه اقوام هند و اروپایی و زمان و مسیر مهاجرت به ایران و هند اتفاق نظری وجود ندارد.
- بر اساس فرضیه‌ای که مورد قبول اکثر باستان‌شناسان است، اقوام آریایی در حدود ۲۵۰۰ ق.م وارد فلات ایران شدند.
- آریاییان در مناطق مختلف فلات ایران مستقر شدند. آشوری‌ها، مادها، پارسی‌ها از جمله آنان بودند.
- هوخشتر با حکومت بابل علیه آشور متحد شد و به حاکمیت آشوریان پایان داد.

- (۱) غلط - غلط - صحیح - غلط
(۲) غلط - صحیح - صحیح - غلط
(۳) صحیح - غلط - صحیح - صحیح
(۴) صحیح - غلط - غلط - صحیح

۶۳. ساسان که بود؟

- (۱) موبد نیایشگاه آناهیتا
(۲) موسس سلسلهٔ ساسانیان
(۳) نیای کورش
(۴) از قبیلهٔ اپرنی که بر سلوکیان شورید.

۶۴. منشور کورش نماد چیست؟

- (۱) فرهنگ مداراجویانه ایرانیان
(۲) حس همزیستی مسالمت‌آمیز
(۳) ترویج ایرانی‌گری
(۴) فتوحات گسترده

۶۵. مصادیق (الف، ب و ج) در جدول ارائه شده در کدام گزینه پاسخ داده شده است؟

الف	ب	ج
محل درگذشت اسکندر مقدونی	ب	مرکزیت حکومت محلی دست نشاندۀ لخمیان

- (۱) الف: بابل - ب: پرنی - ج: حیره
(۲) الف: آنطاکیه - ب: پرنی - ج: غسان
(۳) الف: بابل - ب: آسوری - ج: غسان
(۴) الف: آنطاکیه - ب: آسوری - ج: حیره

۶۶. در میان پادشاهان هخامنشی کدام پادشاه به صورت ویژه عنوان می‌کرد که به خواست اهورامزدا به مقام پادشاهی دست یافته است و به باری او بر کشور فرمان می‌راند؟ کدام یک از موارد زیر جزء اجزای اصلی تشکیلات اداری در درون دربار هخامنشی نمی‌باشد؟

- (۱) کورش کبیر - انبار شاهی
(۲) داریوش یکم - مستغلات شاهی
(۳) کورش کبیر - مستغلات شاهی
(۴) داریوش یکم - انبار شاهی

۶۷. در زمان کدام پادشاه اشکانی پایه‌های قدرت و سلطنت اشکانیان استوار گردید و وسعت قلمرو آنها به نهایت خود رسید؟ در زمان حکومت ایشان مرز بین ایران و امپراتوری روم کجا بود؟

- (۱) مهرداد یکم - رود فرات
(۲) مهرداد دوم - شهر حران
(۳) مهرداد یکم - شهر حران
(۴) مهرداد دوم - رود فرات

۶۸. بزرگ فرمادار که بود؟

- (۱) پادشاه
(۲) قاضی
(۳) موبدان موبد
(۴) وزیر

۶۹. معروف‌ترین خاندان‌های دورهٔ اشکانی به ترتیب در نهاوند، سیستان و ری در کدام گزینه به درستی آمده است؟

- (۱) مهران - قارن - سورن
(۲) سورن - قارن - مهران
(۳) قارن - سورن - مهران
(۴) قارن - مهران - سورن

۷۰. پاسخ صحیح پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- کدام پادشاه هخامنشی به آسیای صغیر لشکر کشیده و حکومت لیدی را شکست داد؟
- مصر در زمان کدام پادشاه هخامنشی دوباره ضمیمه قلمرو هخامنشیان شد؟
- در زمان کدام پادشاه مصر به تصرف هخامنشیان درآمد؟

- (۱) کورش - خشایارشا - داریوش
(۲) کورش - اردشیر سوم - کمبوجیه
(۳) داریوش یکم - اردشیر سوم - کمبوجیه
(۴) خشایارشا - اردشیر دوم - داریوش یکم

جغرافیای ایران

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۷۱. کدام رودخانه از جانب شمال به دریای خزر می‌ریزد و بعضی از تالاب‌های حاشیهٔ این دریا محل توقف کدام گونهٔ جانوری است؟

- (۱) ولگا - پرندگان مهاجر
(۲) اورال - ماهی‌های خاویاری
(۳) کورا - پرندگان مهاجر
(۴) ولگا - ماهی‌های خاویاری

۷۲. تغذیهٔ منابع آب کشور در فصول سرد سال به چه صورت است و ویژگی کانون‌های آبگیر فصلی کدام مورد می‌باشد؟

- (۱) استفاده از آب‌های فرورفته در زمین - ذخیرهٔ برف تا ابتدای ماه‌های گرم سال
(۲) ریزش‌های جوی - برخورداری از بارش بین ۶ تا ۸ ماه از سال
(۳) چشمه و چاه و قنات - قرارگیری در کوهستان‌های نزدیک مناطق گرم و خشک
(۴) ریزش برف و باران - ذخیرهٔ برف تا ابتدای ماه‌های گرم سال

۷۳. کدام گزینه تعریف صحیحی از حوضهٔ آبریز داخلی ارائه می‌دهد؟

- (۱) مساحتی از کشور که آب رودها در آن منطقه مورد استفاده قرار گرفته و سپس به دریاهای اطراف می‌ریزد.
(۲) مساحتی از کشور که آب رودها در آنجا مورد استفاده قرار گرفته و سپس وارد کشورهای دیگر می‌شود.
(۳) مساحتی از کشور که آب دریاها در آنجا مورد استفاده قرار می‌گیرد.
(۴) مساحتی از کشور که تمام آب آنها در کشور جریان دارد و وارد دریاچه‌های داخلی می‌شود.

۷۴. در مورد ویژگی‌های رودهای ایران کدام موارد زیر درست و کدام موارد غلط است؟
- در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار رخ می‌دهد، به همین دلیل هرچه به شروع این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.
 - با توجه به ناهمواری‌ها و جهت آنها، هرچه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کمتر می‌شود.
 - رودهایی که از کوهستان‌های بلند و برف‌گیر تغذیه می‌شوند، دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب جریان یابند، مقدار آب آنها بیشتر خواهد بود.
 - رودهای مناطق کوهستانی بیشتر طغیانی و اتفاقی بوده و مقدار آب آنها در سال‌های مختلف متفاوت است.
- (۱) درست - درست - غلط - غلط
(۲) غلط - درست - درست - غلط
(۳) درست - غلط - غلط - درست
(۴) غلط - غلط - غلط - درست
۷۵. اغلب دریاچه‌های دائمی ایران در کدام قسمت کشور قرار دارند و دلیل خشک شدن دریاچه‌های فصلی در ماه‌های گرم کدام است؟ همچنین کدام مورد از جمله دلایل کاهش آب دریاچه ارومیه نیست؟
- (۱) شمال غرب - تبخیر - احداث فزاینده سد بر روی رودخانه‌های حوضه آبریز دریاچه
(۲) نیمه غربی - تبخیر - مدیریت یکپارچه در کل حوضه آبریز دریاچه
(۳) شمال - وسعت کم - تخریب مراتع و پوشش گیاهی
(۴) نیمه غربی - قرار گرفتن در نزدیکی باتلاق - توسعه سطح زیر کشت و بهره‌برداری مفرط از آب
۷۶. چه موردی از جمله دلایل اهمیت خلیج فارس بوده و کدام ویژگی دریای عمان به درستی ذکر نشده است؟
- (۱) وجود منابع عظیم نفت و گاز - صید و پرورش مروارید
(۲) وجود انواع ماهی و میگو در بستر آن - عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال‌های دریانوردی
(۳) صید و پرورش مروارید - مناسب جهت پهلوگیری کشتی‌های اقیانوسی
(۴) امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر - مناسب برای عبور نفتکش‌های گول‌پیکر
۷۷. در مطالعات جمعیتی، بررسی از اهمیت خاصی برخوردار است. همچنین برنامه‌ریزان برای جلوگیری از از آمارها و اطلاعات مربوط به جمعیت کمک می‌گیرند.
- (۱) ترکیب جمعیت - پیری جمعیت
(۲) رشد مطلق جمعیت - پیری جمعیت
(۳) ساختمان جمعیت - مهاجرت
(۴) رشد طبیعی جمعیت - پیری جمعیت
۷۸. کدام گزینه فرمول محاسبه نرخ رشد مطلق جمعیت را به درستی بیان می‌کند؟
- (۱) $100 \times \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت}} = \text{رشد مطلق جمعیت}$
(۲) $100 \times \frac{\text{میزان مهاجرت} \pm (\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید})}{\text{کل جمعیت}} = \text{رشد مطلق جمعیت}$
(۳) $100 \times \frac{\text{میزان مهاجرت} \pm \text{نرخ رشد طبیعی جمعیت}}{\text{کل جمعیت}} = \text{رشد مطلق جمعیت}$
(۴) $100 \times \frac{\text{میزان جمعیت} \pm (\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید})}{\text{کل جمعیت}} = \text{رشد مطلق جمعیت}$
۷۹. در کشور ما مهم‌ترین نوع مهاجرت در دهه‌های اخیر به کدام شکل رخ داده است و کدام مورد از ثمرات مهاجرت بی‌رویه به برخی از شهرهای ایران نیست؟
- (۱) مهاجرت ایرانیان به خارج از کشور - افزایش جمعیت
(۲) مهاجرت روستاییان به شهرها - بالا رفتن نرخ رشد اقتصادی در شهرها
(۳) مهاجرت ایرانیان به خارج از کشور - به وجود آمدن تغییر در فرهنگ و زبان
(۴) مهاجرت روستاییان به شهرها - گسترش مناطق حاشیه‌ای
۸۰. اگر در اثر سیاست کنترل جمعیت هرم سنی کشور به سمت پیری و کهنسالی حرکت کند، چه نتیجه‌ای در پی خواهد داشت؟ جغرافی‌دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت چه عواملی را مورد توجه قرار می‌دهند؟
- (۱) از بین رفتن امنیت کشور - عوامل اقتصادی
(۲) ایجاد مانع بر سد راه توسعه اقتصادی - عوامل طبیعی و انسانی
(۳) بالا رفتن میزان مرگ و میر - عوامل طبیعی و انسانی
(۴) کند شدن حرکت به سمت توسعه اقتصادی - عوامل سیاسی

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

جامعه‌شناسی

۸۱. تعریف زیر مربوط به کدام مفهوم است؟

- «فرایندی است که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود.»
- (۱) بازتولید هویت اجتماعی (۲) موقعیت اجتماعی (۳) کنترل اجتماعی (۴) جامعه‌پذیری

۸۲. در ارتباط با خودآگاهی کدام مورد نادرست است؟

- (۱) فیلسوفان مباحث گسترده‌ای درباره هویت دارند.
- (۲) ما در شناخت ویژگی‌های هویتی دیگران دچار خطا می‌شویم.
- (۳) وجود نظریات مختلف درباره هویت افراد نشان می‌دهد که خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.
- (۴) بخشی از هویت را می‌شناسیم و بخش دیگر برای ما پنهان است و آن را نمی‌شناسیم.

۸۳. کدام گزینه به ترتیب درباره امر به معروف و نهی از منکر نادرست است و درباره اقناع درست می‌باشد؟

- (۱) دارای آثار فردی و اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیار هستند - فرهنگ‌هایی که با فطرت آدمیان سازگارترند قدرت اقناعی بیشتری دارند.
- (۲) هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای امر به معروف و نهی از منکر نداشته باشد، دوام و بقاء آن تهدید می‌شود - روشی است که به واسطه آن، فرهنگ درونی می‌شود
- (۳) برخی روش‌های آن تبلیغی و برخی تشویقی یا تنبیهی است - هر چه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهد
- (۴) در برخی موارد وظیفه سازمان‌های رسمی و حکومتی است - به دو شیوه رسمی و غیررسمی انجام می‌شود

۸۴. کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) کسب هویت‌های اجتماعی جدید به کسب موقعیت‌های اجتماعی نوین منجر می‌شود.
- (۲) برخورد فعال انسان‌ها با محیط اجتماعی، هویت اکتسابی اجتماعی آنها را در پی دارد.
- (۳) فرصت تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های اجتماعی، برای افراد مختلف یکسان نیست.
- (۴) در تحرک اجتماعی افقی، موقعیت اجتماعی تغییر می‌کند و جابه‌جایی رخ می‌دهد.

۸۵. علت «عدم انگیزه اعضای جامعه برای تشکیل خانواده»، «راهبه شدن» و «بیشتر بودن قدرت اقناعی یک فرهنگ» به ترتیب کدام است؟

- (۱) تزلزل فرهنگی - مرگ جهان اجتماعی - ظرفیت منطقی بیشتر فرهنگ
- (۲) تعارض فرهنگی - خودباختگی فرهنگی - ظرفیت عقلانی بیشتر فرهنگ
- (۳) بحران هویت - تعارض فرهنگی - سازگاری فرهنگ با فطرت
- (۴) مرگ جهان اجتماعی - کنترل اجتماعی - جامعه‌پذیری

۸۶. به ترتیب هر یک از عبارتها به کدام قسمت در جدول مربوط است؟

● مسیر شکل‌گیری هویت اجتماعی فرد

● انطباق فرد با انتظارات جامعه

● کزروی اجتماعی

(۱) ب - الف - ج

(۲) الف - ج - ب

(۳) ج - ب - الف

(۴) الف - ب - ج

۸۷. کدام یک از گزینه‌ها، به تحرک اجتماعی افقی اشاره دارد؟

- (۱) کارمندی که از یک بخش به بخش دیگری انتقال پیدا می‌کند.
- (۲) زمانی که به یک کارمند پیشنهاد مدیریت می‌شود.
- (۳) مدیری که پس از عزل، به عنوان یک کارمند به کار ادامه می‌دهد.
- (۴) زمانی که مدیر یک بخش مدیر کل شود.

۸۸. پاسخ پرسش‌های زیر به ترتیب کدام است؟

● در جهان سکولار تداوم کدام نوع از فعالیت‌ها منع می‌شود؟

● تعارض فرهنگی چه حاصلی دارد؟

● تغییر جهان توسط انسان باتقوا نشان‌دهنده تأثیر کدام جهان‌هاست؟

- (۱) فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند - اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان - تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی
- (۲) فعالیت‌هایی که در تضاد با هویتی دینی افراد باشد - شیوه‌هایی از زندگی در تقابل با عقاید و ارزش‌ها - تأثیر جهان نفسانی بر جهان طبیعی
- (۳) فعالیت‌هایی که هویت الهی انسان را نفی کنند - تشویق و تأثیر جامعه - تأثیر جهان اجتماعی بر جهان نفسانی
- (۴) فعالیت‌های حول ارزش‌های دنیوی و این جهانی - انسداد اجتماعی و بسته شدن راه تحرک اجتماعی - تأثیر جهان طبیعی بر جهان نفسانی

۸۹. در جوامع فئودالی طبقه متوسط جهت کسب امتیاز برای خودش چه اقدامی انجام داد؟

- (۱) به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آنها پرداخت و با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی، آنها را بی‌اعتبار ساخت.
- (۲) خود را تولیدکننده و اشراف را مصرف‌کننده معرفی کرد؛ اما اشراف را به علت فواید کارگروه‌هایی که داشتند، تحمل می‌کرد.
- (۳) با ایجاد فرهنگ فایده‌گرایی جوامعی به وجود آورد که وضعیت اقتصادی افراد یکی از عوامل اصلی تعیین موقعیت اجتماعی بود.
- (۴) هویت منفی و پست خود را انکار کرد و از نظر قانونی و اجتماعی برای خود اهمیت و اعتباری معادل اشراف قائل شد.

ویژگی	مفهوم
ج	کنترل اجتماعی
کنش‌هایی برخلاف عقاید و هنجارهای جامعه	ب
الف	جامعه‌پذیری

۹۰. کدام گزینه فرایند تحولات هویتی را به درستی بیان کرده است؟

- (۱) مورد تردید قرار گرفتن عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های سازنده جهان اجتماعی ← ناتوانی جهان اجتماعی در دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی ← تزلزل فرهنگی
- (۲) باز شدن راه برای دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی ← بحران هویت ← ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← ناتوانی جهان اجتماعی در ساماندهی تنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود
- (۳) آغاز ناسازگاری از سطح هنجارها و رفتارها ← تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر ← تعارض فرهنگی ← تداوم شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی
- (۴) از دست رفتن ثبات و استقرار عقاید و ارزش‌ها در زندگی مردم ← ناتوانی جهان اجتماعی در حفظ عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← فرار رفتن تغییرات از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی ← تحول فرهنگی

منطق

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۹۱. متداخل قضیه «آن کتاب تاریخی نیست» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) بعضی از کتاب‌ها تاریخی نیستند.
- (۲) هر کتابی تاریخی است.
- (۳) هیچ کتابی تاریخی نیست.
- (۴) تداخل ندارد.

۹۲. اگر از قضیه «برخی فقرا قانع نیستند» نتیجه بگیریم که «برخی قانع‌ها فقیر نیستند»، کدام عبارت درست است؟

- (۱) استدلال ما دوری است.
- (۲) دچار تمثیل ناروا شده‌ایم.
- (۳) دچار ایهام انعکاس شده‌ایم.
- (۴) باتوجه به واقعیت، استدلالی درست انجام داده‌ایم.

۹۳. چنانچه قضیه «بعضی الف، ب نیست» صادق باشد، کدام قضیه قطعاً کاذب است؟

- (۱) بعضی الف ب است.
- (۲) هیچ الف، ب نیست.
- (۳) بعضی ب، الف نیست.
- (۴) هر الف، ب است.

۹۴. در کدام گزینه رابطه قضیه دوم و سوم با قضیه اول به ترتیب تداخل و عکس مستوی است؟

- (۱) همه انسان‌ها متفکر هستند - برخی انسان‌ها متفکر هستند - هر متفکری انسان است.
- (۲) هیچ انسانی سنگ نیست - برخی انسان‌ها سنگ نیستند - هیچ سنگی انسان نیست.
- (۳) بعضی درختان میوه‌دار هستند - برخی درختان میوه‌دار نیستند - برخی میوه‌دارها درخت هستند.
- (۴) بعضی میوه‌ها شیرین هستند - هر میوه‌ای شیرین است - هر شیرینی میوه است.

۹۵. چنانچه نتیجه یک قیاس اقترانی «هر الف، ب است» و حد وسط این قیاس «ج» باشد، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تناقض مقدمه اول این قیاس «هیچ الف، ج نیست» می‌باشد.
- (۲) عکس مستوی مقدمه دوم این قیاس «بعضی ج، ب است» می‌باشد.
- (۳) عکس مستوی مقدمه اول این قیاس «بعضی ج، الف است» می‌باشد.
- (۴) تداخل مقدمه دوم این قیاس «بعضی ب، ج است» می‌باشد.

۹۶. کدام گزینه بیانگر عکس مستوی قضیه «هر ب، غیر الف است» می‌باشد؟

- (۱) بعضی ب، الف است.
- (۲) بعضی غیر ب، الف است.
- (۳) بعضی غیر الف، ب است.
- (۴) بعضی الف، غیر ب است.

۹۷. استدلال «احمد دانشجو است، هر دانشجویی دیپلم دارد پس احمد دیپلم دارد.» بیانگر شکل چندم قیاس اقترانی است؟

- (۱) شکل اول
- (۲) شکل دوم
- (۳) شکل سوم
- (۴) شکل چهارم

۹۸. دامنهٔ مصادیق موضوع در دو قضیه «بعضی پرنده‌ها سفید نیستند» و «سینا نقاش است» را مشخص کنید.

- (۱) منفی - مثبت
- (۲) مثبت - مثبت
- (۳) منفی - منفی
- (۴) مثبت - منفی

۹۹. کدام عبارت می‌تواند بیانگر یک قیاس اقترانی حملی معتبر باشد؟

- (۱) هر دو مقدمه جزئی باشد.
- (۲) مقدمه دوم موجب و نتیجه قیاس سالبه باشد.
- (۳) مقدمات فاقد عکس باشد.
- (۴) مقدمات موجب نباشد

۱۰۰. کدام یک از قیاس‌های زیر، تمامی شرایط اعتبار قیاس را دارا می‌باشد؟

- (۱) هر ب الف است. بعضی ج ب نیست. پس: بعضی الف ج نیست.
- (۲) هیچ الف ج نیست. هیچ ج ب نیست. پس: هیچ الف ب نیست.
- (۳) بعضی الف ب است. هر ب ج است. پس: بعضی الف ج است.
- (۴) هر ب الف است. بعضی الف ج است. پس: بعضی ب ج است.

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۳
۲۳ اسفند ۱۴۰۱

پاسخنامه علوم انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستار
۱	ریاضی و آمار (۱)	نسیم اکبری	پیمان شوبی - محمد مهدی میلانی	نگین رستمی کیا - کیمیا رجایی محمد کاووسی - سمانه ریحانی معین الدین تقی زاده
۲	اقتصاد	معین الدین تقی زاده - آیدانا رستمی - علیرضا هاشمی سنجانی		
۳	علوم و فنون ادبی (۱)	مرتضی کلاشلو	سیما کنفی - آرزو نجفیان	
۴	عربی، زبان قرآن (۱)	کاظم غلامی	آریا ذوقی	
۵	تاریخ (۱)	پیمان بیگدلی - مریم پورنعمت - معین الدین تقی زاده سهیلا سادات رضوی - حسن رعنائی - ساره زاهدی مائده سادات شاهمرادی - مهدی کاردان - سعید یاری		
۶	جغرافیای ایران			
۷	جامعه شناسی (۱)			
۸	منطق			

گروه تایپ و ویراستاری (به ترتیب حروف الفبا)
زهرا احدی - رقیه اسدیان - امیرعلی الماسی - مبینا بهرامی - معین الدین تقی زاده - مهرداد شمسی

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۲ صحیح است.

در سهمی به معادله $y = a(x - b)^2 + c$ مختصات رأس سهمی (b, c) است. زیرا نمودار $y = x^2$ ، c واحد به بالا و b واحد به سمت راست انتقال می‌یابد:

$$y = 3(x - 2)^2 + 1 \Rightarrow \text{رأس سهمی } (2, 1)$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۶۷)

۲. گزینه ۴ صحیح است.

معادله خط تقارن سهمی از رابطه $x = -\frac{b}{2a}$ به دست می‌آید:

$$x = -\frac{b}{2a} \Rightarrow x = \frac{-6}{2(3)} = \frac{-6}{6} = -1$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۶)

۳. گزینه ۴ صحیح است.

تمام گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:
(۱)

$$x = -\frac{b}{2a} = \frac{-(-4)}{2(1)} = \frac{4}{2} = 2$$

با توجه به شکل x رأس سهمی باید منفی باشد پس این گزینه را رد می‌کنیم.

(۲) $a = -\frac{1}{3}$ منفی است و سهمی به سمت پایین است. این گزینه را رد می‌کنیم.

(۳) $c = -7$ است و سهمی محور y ها را در نقطه‌ای با عرض منفی قطع می‌کند. (این گزینه را نیز رد می‌کنیم.)

(۴) این گزینه می‌تواند جواب باشد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۶۹)

۴. گزینه ۲ صحیح است.

کمترین مقدار سهمی از رابطه $-\frac{\Delta}{4a}$ به دست می‌آید. بنابراین:

$$-\frac{\Delta}{4a} = -\frac{b^2 - 4ac}{4a} = -\frac{2^2 - 4(1)(-3)}{4(1)} = -\frac{4 + 12}{4} = -\frac{16}{4} = -4$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۶۹)

۵. گزینه ۳ صحیح است.

در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۴) که متغیرهای کیفی هستند، نوع آنها ترتیبی است ولی جنسیت (مرد یا زن بودن) دارای ترتیب نیست و لذا مقیاس آن اسمی می‌باشد.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۸۰)

۶. گزینه ۲ صحیح است.

از آنجا که $\bar{x} = \frac{\sum x_i}{\sum 1}$ است، برای به دست آوردن میانگین کل ابتدا باید مجموع داده‌ها به دست آید:

$$80 - 16 \times 5 = 80 - 80 = 0$$

$$70 = 7 \times 10 = 70$$

$$150 = 80 + 70 = 150$$

میانگین کل از رابطه زیر به دست می‌آید:

$$\bar{x} = \frac{150}{15} = 10$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۸۵)

۷. گزینه ۱ صحیح است.

میانگین داده‌ها:

$$\bar{x} = \frac{13 + 10 + 7 + 8 + 12 + 5 + 6 + 11}{8} = \frac{72}{8} = 9$$

برای به دست آوردن میانه، باید داده‌ها را مرتب کنیم:

$$5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13$$

چون تعداد داده‌ها زوج است، میانگین دو داده وسط، میانه است:

$$\frac{8 + 10}{2} = 9$$

اختلاف میانه و میانگین برابر $9 - 9 = 0$ است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۸۶)

۸. گزینه ۲ صحیح است.

$$\bar{x} = \frac{(2 \times 2) + (4 \times 4) + (2 \times 6)}{2 + 4 + 2} = \frac{4 + 16 + 12}{8} = 4$$

$$\sigma^2 = \frac{2(2-4)^2 + 4(4-4)^2 + 2(6-4)^2}{8} = \frac{2(4) + 4(0) + 2(4)}{8} = 2$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۰)

۹. گزینه ۴ صحیح است.

داده‌ها مرتب‌باند. پس:

$$1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8$$

Q_1 میانه Q_3

دامنه میان چارکی از رابطه $IQR = Q_3 - Q_1$ به دست می‌آید. پس:

$$IQR = 5 - 1 = 4$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۴)

۱۰. گزینه ۴ صحیح است.

میانه نسبت به چهار عمل اصلی تأثیرپذیر است.

پس در تمام موارد مطرح شده در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) میانه تغییر می‌کند ولی در گزینه (۴) فقط کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین داده تغییر می‌کنند ولی میانه تغییر نمی‌کند.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۸۷)

۱۱. گزینه ۴ صحیح است.

سن متغیری کمی است و از آنجا که هر شخص سن مشخصی دارد، نسبتی است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۸۰)

۱۲. گزینه ۳ صحیح است.

همه گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم:

(۱) باید از بخش‌های مختلف حوضچه ماهی انتخاب کنیم.

(۲) در نمونه تصادفی باید همه اعضای جامعه شانس انتخاب یکسان داشته باشند.

(۳) صحیح است. (صفحه ۷۷ کتاب)

(۴) این جمله تعریف متغیر است نه داده!

(ریاضی و آمار دهم، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۸)

۱۳. گزینه ۲ صحیح است.

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۷۷)

۱۴. گزینه ۴ صحیح است.

$$R_1 = 13 - 3 = 10$$

چارک‌ها را پیدا می‌کنیم:

$$3, 4, 5, 6, 9, 11, 13$$

Q_1 Q_2 Q_3

بنابراین با حذف داده‌های موردنظر سؤال (یعنی ۳ و ۱۳)، دامنه تغییرات برابر است با:

$$R_2 = 11 - 3 = 8$$

$$2 = 10 - 8 = 2$$

(ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۸)

پایه دهم (دوره دوم متوسطه) . آزمون ۳ . پاسفنامه انسانی

نکته: این نوع مسائل تورم با نسبت و تناسب راحت تر پاسخ داده می شود.

$$\left\{ \begin{array}{l} 200 \rightarrow 280 \\ 100 \rightarrow x \end{array} \right. \Rightarrow x = 140 \Rightarrow \text{تورم } 40\%$$

$$\left\{ \begin{array}{l} 20\% \rightarrow \text{تورم} \\ 100 \rightarrow 120 \\ x \rightarrow 300 \end{array} \right. \Rightarrow x = 250$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۰۱)

۲۳. گزینه ۳ صحیح است.

$$\text{الف) ارزش پولی مسکوکات (الف)} = 3000 \times \frac{3}{5} = 1800$$

$$\text{حساب پس انداز (بلندمدت) + حساب پس انداز (کوتاهمدت) = شبه پول (ب)} \\ = 1100 - 150 = 950$$

$$\text{چک پول + سپرده های دیداری + اسکناس + مسکوکات = نقدینگی (ج)} \\ \text{حساب پس انداز (بلندمدت) + حساب پس انداز (کوتاهمدت) +} \\ = 1800 + 3000 + 1100 + 1380 = 7280$$

(اقتصاد دهم، صفحه ۹۸)

۲۴. گزینه ۳ صحیح است.

در نیمه اول حکومت صفویه اقتصاد یکپارچه و مستقل بود اما در دوره پایانی حکومت صفویه اوضاع تغییر کرد - در دوره قاجار ایران فرصت طلبی خود را برای جبران کاستی ها از دست / در دوره پهلوی درآمدهای نفتی، ایران را به بازار مصرفی کالاهای کشورهای صنعتی تبدیل کرد.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۱۰۸ و ۱۰۹)

۲۵. گزینه ۲ صحیح است.

الف) در زمانی که اقتصاد کشور دچار تورم می شود، بانک مرکزی سیاست پولی انقباضی را به کار می گیرد.

ب) در بخش اقتصادی قانون اساسی، بر آموزه هایی همچون اقتصاد مردمی، نفی سلطه بیگانگان و استقلال اقتصادی حقوق اقتصادی شهروندان و عدالت اقتصادی تأکید شده است.

ج) اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است پیشرفته، مردمی و دانش بنیان که در برابر تهدیدات و تکان های داخلی و خارجی آسیبناپذیر است و با اتکالی به قابلیت ها و ظرفیت های داخلی و استفاده از فرصت های بیرونی مشکلات را رفع می کند.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۱۰۳، ۱۱۰ و ۱۱۵)

علوم و فنون ادبی

۲۶. گزینه ۴ صحیح است.

دوره بازگشت (در تمام طول قرن سیزدهم) بوده است و بعد از آن دوره مشروطه و دوره معاصر است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۶۱)

۲۷. گزینه ۱ صحیح است.

سبک ادبی محصول اوضاع سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و... است.

(علوم و فنون دهم، صفحه های ۶۰ و ۶۱)

۲۸. گزینه ۳ صحیح است.

از ویژگی های نثر دوره غزنوی و سلجوقی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۶۴)

۲۹. گزینه ۳ صحیح است.

حذف افعال به قرینه مربوط به دوره غزنوی و سلجوقی است در حالی که ترجمه طبری مربوط به دوره سامانی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۶۴)

۳۰. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه ها:

(۱) متن مربوط به کلیله و دمنه است و دوره غزنوی نگاشته شده است.

(۲) لغاتی چون خیرات، اخلاق، همت، حسنات و... عربی هستند.

(۳) در جملات پایانی فعل (است) حذف شده است.

(۴) خیرات، حسنات و افعال جمع عربی هستند و بیشتر از تعداد جمع فارسی در جمله است.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۶۴)

۱۵. گزینه ۲ صحیح است.

تقریباً ۹۶ درصد مشاهدات در فاصله ۲ انحراف معیار از میانگین هستند. (ریاضی و آمار دهم، صفحه ۹۲)

اقتصاد

۱۶. گزینه ۳ صحیح است.

وقتی یک اقتصاد غیرفعال دارد، هیچ احتیاجی به انتقال منابع از تولید یک کالا به تولید کالای دیگر نیست.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۸۴ و ۸۵)

۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

$$\text{الف) } \frac{\text{cpi سال قبل} - \text{cpi سال جدید}}{\text{cpi سال قبل}} \times 100 = \text{درصد cpi}$$

$$\Rightarrow \frac{26}{100} = \frac{7.56 - x}{x} \Rightarrow x = 56000$$

$$\text{ب) } \text{cpi} = \frac{6.50 - 5.000}{5.000} \times 100 = 21\%$$

با توجه به نرخ تورم ۲۶٪ و افزایش ۲۱٪ تسهیلات قدرت خرید نسبت به سال گذشته ۵ درصد کاهش یافته است.

(اقتصاد دهم، صفحه ۱۰۱)

۱۸. گزینه ۳ صحیح است.

کالاهای بادوام بعد از مبادلات پایایی (تهاتری) به عنوان اولین پول (وسیله مبادله) مورد استفاده قرار گرفت. بعد سراغ برخی فلزات مانند طلا و نقره رفتند - رسیده های کاغذی (اسکناس) مرحله بعد پول بود که بعداً پول تحریری (ثبتي) و الکترونیکی را شاهد هستیم.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۹۴ و ۹۵)

۱۹. گزینه ۳ صحیح است.

پول چهار وظیفه دارد: ۱- وسیله پرداخت در مبادلات ۲- وسیله سنجش ارزش ۳- وسیله پس انداز و حفظ ارزش ۴- وسیله پرداخت های آینده فقط جمله گزینه (۳) درباره تورم نادرست است. (کاهش نرخ تورم به معنای کاهش سطح عمومی قیمت ها نیست بلکه شیب افزایش قیمت ها کم می شود. سیاست پولی به دو صورت انقباضی و انبساطی است که در سیاست پولی انقباضی بانک مرکزی نقدینگی در گردش را کاهش می دهد که همان کاهش حجم پول در گردش است.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۹۸ تا ۱۰۳)

۲۰. گزینه ۲ صحیح است.

$$210 = 7 \times 30 = \text{دریافتی نیروی کار (الف)}$$

$$210 = 3 \times 70 = \text{پرداختی کارفرما (ب)}$$

نکته: خارج از نقطه تعادل همواره تعداد کمتر مبادله و معامله می شود. (ج) بیکاری ساختاری، نوعی از بیکاری است که ناشی از عدم تطبیق شغل های موجود و افراد جویای کار می باشد.

(اقتصاد دهم، صفحه ۸۷)

۲۱. گزینه ۲ صحیح است.

بیکاری اصطلاحاً کوتاه مدت و در همه کشورهای وجود دارد. بیکاری ساختاری مربوط به عدم تطابق مهارت ها است.

بیکاری دوره ای مربوط به زمان رکود اقتصادی است و اقتصاددانان بیکاری اصطلاحاً و ساختاری را که همیشه وجود دارند، نرخ طبیعی بیکاری برای یک اقتصاد سالم توصیف می کنند.

(اقتصاد دهم، صفحه های ۸۷ و ۸۸)

۲۲. گزینه ۴ صحیح است.

$$\text{Bpi کشور} = \frac{\text{ابتدا} - \text{انتهای}}{\text{ابتدا}} \times 100 = \frac{280 - 200}{200} \times 100$$

$$= 40\% \text{ [نرخ تورم کشور B]}$$

$$\text{تورم} = \frac{1}{2} \times 40 = 20\% \Rightarrow \text{کشور A}$$

$$\frac{20}{100} = \frac{30 - x}{x} \Rightarrow x = 250$$

۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) تشبیهات ساده و حسی (هوا همچون مغ، ویژگی ادبی)
 (۲) کلمات کهنه و مهجور (سنار، دمان)
 (۴) کاربرد دو حرف اضافه برای یک متمم، به سر بر

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۶۲ تا ۶۴)

۳۲. گزینه ۲ صحیح است.

در گزینه‌های (۱)، (۳) و (۴) کلمات دو مصراع دو به دو در مقابل هم دارای سجع متوازی هستند.
 (۲) بین دو واژه بیان و مقال سجع متوازی برقرار نیست و بیت فاقد ترصیع است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۳۳. گزینه ۲ صحیح است.

در بیت گزینه (۲) کلمات دو مصراع در مقابل هم سجع متوازن ندارند و موازنه نمی‌سازند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) روزگارت همی دهد تعظیم < موازنه دارند
 کردگارت همی دهد اجلال <
 (۳) گر قهر سزای ماست آخر < موازنه دارند
 هم لطف برای ماست آخر <
 (۴) گر تن حبشی سرشته است < موازنه دارند
 و ر خط ختنی نبشته است <

(علوم و فنون دهم، صفحه ۷۵)

۳۴. گزینه ۴ صحیح است.

در بیت گزینه (۴) کلمات دو مصراع دارای سجع متوازی هستند و سجع متوازی بیشترین ارزش موسیقایی را دارد.
 در گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) کلمات دو مصراع در مقابل هم دارای سجع متوازن هستند.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۷۶)

۳۵. گزینه ۴ صحیح است.

آرایه ترصیع دارد چون واژه‌های مصراع اول با مصراع دوم سجع متوازی‌اند (بالایم، دریایم)
 بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) در بیت موازنه وجود دارد کلمات مطرب و ساقی سجع متوازن‌اند و سایر سجع‌ها متوازی‌اند.
 (۲) بین تمام کلمات سجع متوازن است پس موازنه دارد.
 (۳) کلمات دل و جان سجع متوازن‌اند و دیگر سجع‌ها متوازی‌اند.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۳۶. گزینه ۳ صحیح است.

- (۱) هر ک تَ اَم مَل نَ کُ نَد در جَ و اب < ۳ هجای کشیده
 بیش تَ را یَد سُ خَ نَش نَا صَ و اب <
 (۲) گر چَ گ رِه در گ رِ هَش بود جای < ۳ هجای کشیده
 بر ک گِ رَف تَش س رِ اَین رَش تِ پای <
 (۳) چَش مِ ش بَز خَاب چُ بَر دُوخ تَنَد < ۵ هجای کشیده
 چَش مِ چَ رَاغ سَ حَ رَف رُوخ تَنَد <
 (۴) گاو کِ خَر مَه رِ ب دُو دَر کِ شَنَد < ۳ هجای کشیده
 چون ک بِ یَف تَد هَم خَن جَر کِ شَنَد <

(علوم و فنون دهم، صفحه ۷۶)

۳۷. گزینه ۳ صحیح است.

(۱) عی ب ک سان	من گَ رُ اح	سا ن خیش
- U U -	- U U -	- U -
(۲) چیست د رین	حَل ق ی اَن	گش ت ری
- U U -	- U U -	- U -
(۳) شو ق او در	جان ای شان	ن کار کرد
- - U -	- - U -	- U -
(۴) بَر دُ جَ هان	زَن ک جَ هان	دی دای
- U U -	- U U -	- U -

(علوم و فنون دهم، صفحه ۶۹)

۳۸. گزینه ۱ صحیح است.

با حذف همزه	بدون حذف همزه
چا ل شَن گیز	چا لِش ان گیز
U - - U -	U - - -
ش ب ف روز	ش ب ف روز
U - - U	U - - -
دِ رَا زَا هَنگ	دِ رَا زَا هَنگ
U - - - U	U - - U - U
پ یا مَ وَ ران	پ یا م آ وَ ران
- U - - U	- U - U - U
دِ لَن گیز	دِ ل ان گیز
U - - U	U - - -
خ شَا وَا	خ ش آ وَا
- - U	- - -
پِی شَا هَن گِی	پِی ش آ هَن گِی
- - - -	- - - U -

(علوم و فنون دهم، صفحه ۷۲)

۳۹. گزینه ۳ صحیح است.

استفاده از آرایه‌های ادبی در حد اعتدال از ویژگی‌های ادبی شعر سبک خراسانی است.

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۴۰. گزینه ۲ صحیح است.

شاهنامه فردوسی به نظم است و از نمونه‌های نثر به حساب نمی‌آید.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۶۵)

۴۱. گزینه ۲ صحیح است.

دَر دَ مَزِ یا	رَس تَ دَر مان	نِی ز هم
- - U -	- - U -	- U -
بررسی سایر گزینه‌ها:		
(۱) بَ تَ خُد را	بِ شِ کَن خا	رُ ذ لیل
- - U U	- - U U	- U U
(۳) نِی حَ رِی فِ	هَر کِ اَز یا	رِی بَ رید
- - U -	- - U -	- U -
(۴) خ رَد دَس	تَ گِی رَد	بَ هَر دُ
- - U	- - U	- U

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۴۲. گزینه ۲ صحیح است.

اَ گَر پِی شَم	نِ شِی نِی دِل	نِ شَا نِی
- - - U	- - - U	- - U
وَ گَر غَا پِ	شَ وِی دَر دِل	نِ شَان هَسْت
- - - U	- - - U	- - U

۴۷. گزینه ۲ صحیح است.

کلمات مهم: «رَبِّمَا»: شاید، چه بسا (رَدّ گزینیه‌های ۱ و ۳؛ «رَبِّمَا» معادل «پروردگار ما» می‌باشد نه «رَبِّمَا!») / «يُمْكِنُ»: امکان داشته باشد (رَدّ گزینیه ۱) / «أَنْ الْبَشَرِ يَسْتَعِينُ»: که انسان یاری بجوید (رَدّ سایر گزینیه‌ها) / «بِالْبِكْتِيرِيَا الْمَضِيئَةِ»: از باکتری نورانی / «لِإِنَارَةِ الْمَدْنِ»: برای نورانی کردن شهرها (رَدّ سایر گزینیه‌ها؛ در گزینیه‌های ۱ و ۴ «نورانی کند» و «نورانی سازد» به شکل فعل ترجمه شده‌اند اما «إِنَارَةُ» مصدر است نه فعل، در گزینیه ۳ هم «شهر» نادرست است زیرا «الْمَدْنُ» جمع است نه مفرد! «المدینة» معادل «شهر» می‌باشد!)

(عربی دهم، درس ۵، صفحه ۵۸)

۴۸. گزینه ۱ صحیح است.

کلمات مهم: «لَا يَدُّ لَنَا مِنَ السَّفَرِ»: ما ناگزیر به سفر هستیم (رَدّ گزینیه‌های ۲ و ۳؛ کلمه «باید» ترجمه صحیحی برای این ساختار نیست!) / «إِلَى مَنَاطِقِ الْجَذْبِ السِّيَاحِيِّ»: به مناطق دارای جاذبه توریستی (رَدّ گزینیه‌های ۲ و ۴؛ «گردشگران» و «توریست‌ها» معادل «السِّيَاحِ» هستند نه «السِّيَاحِي»: توریستی!) / «إِذَا تُرِيدُ زَوْيَةً»: اگر می‌خواهیم ببینیم / «جمال آثارها»: زیبایی آثار آن‌ها (رَدّ گزینیه‌های ۳ و ۴؛ «آثار زیبای آنها» معادل «آثارها الجميلة» است! دقت کنید که «جَمَال» معادل «زیبایی» و «جَمِيل» معادل «زیبا» است! ضمناً به ترتیب به کار رفتن کلمات دقت کنید!)

(عربی دهم، درس ۶، صفحه ۷۴)

۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

خطاهای سایر گزینیه‌ها:

(۱) داروخانه (معادل «الصَّيْدَلِيَّةُ» است نه «الصَّيْدَلِي»: داروخانه‌دار!)
(۳) داروهای گیاهی (معادل «الأعشاب الطَّيْبِيَّة»: گیاهان دارویی «نیست»)
(۴) صدای کلاغ (معادل «الغراب صوت ... : کلاغ صدایی دارد که ...» نیست!)

(عربی دهم، درس‌های ۵ و ۶)

۵۰. گزینه ۳ صحیح است.

کلمات مهم: جغد: «البوم، البومة» (رَدّ گزینیه‌های ۱ و ۴؛ «البط» معادل «اردک» است!) / بدون حرکت دادن: «بدون تحريك» (رَدّ گزینیه‌های ۱ و ۲؛ «تَحْرُكٌ» معادل «حرکت کردن» است نه «حرکت دادن!») / چشمانش: «عینیه» (رَدّ گزینیه‌های ۱ و ۲؛ «عینیه: چشمش» مفرد است اما «چشمانش» مفرد نیست!) / حرکت داد: «حَرَكَ» (رَدّ سایر گزینیه‌ها؛ «تَحْرُكٌ: حرکت کرد»، «تَحْرُكٌ: حرکت می‌دهد» و «تتحرك: حرکت می‌کند» همگی نادرست هستند!)

(عربی دهم، درس ۵، صفحه ۶۰)

۵۱. گزینه ۳ صحیح است.

ترجمه عبارت: «روزگار دو روز است؛ روزی همراه تو و روزی بر ضد توست!» مفهوم عبارت: «ناپایداری دنیا و در نتیجه دعوت به غنیمت شمردن حال و پرهیز از غرور!»
چنین مفهومی در بیت گزینه ۳ دیده نمی‌شود!
ترجمه متن:

«مرد نیکوکاری مسجدی ساخت. بهلول درباره علت ساخت مسجد پرسید. مرد گفت: آن را برای کسب ثواب ساختم. بهلول تصمیم گرفت مرد و مقدار خلوصش در عمل را امتحان کند. پس در شبی روی دیوار مسجد نوشت: این مکان مقدس را مرد نیکوکار بهلول ساخته است. در صبح وقتی خبر منتشر شد مردم برای تبریک گفتن برای کار نیکش نزد بهلول رفتند. آن مرد نیکوکار این خبر را شنید و به شدت خشمگین شد و نزد بهلول رفت و به او دشنام داد!»

۵۲. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه گزینیه‌ها:

(۱) مرد از بهلول دلیل ساختن مسجد را پرسید! (برعکسش درسته)
(۲) بهلول نیت مرد را در نهایت فهمید!
(۳) مرد از کار بهلول خشمگین نشد! (خشمگین شد!)
(۴) بهلول مسجدی را برای کسب ثواب ساخت! (بهلول مسجد را نساخته بود!)

بررسی سایر گزینیه‌ها:

بَن دِ دُوسْت	طال بی ذر	گَر بِ می زد
مُش کِ لُسْت	زَن دِ گَانِی	سهل با شد
- U -	- - U -	- - U -
زَد وُ جُود	رَم کِ می سو	آ تِ شِی دا
می زَ نَد	دِ صَ با یی	چُن بَ رو با
- U -	- - U -	- - U -
پَن جِ نِیست	عِش قِ زو ر	عقل را با
می رَ وَد	أز مَ دارا	کار مس کی
- U -	- - U -	- - U -

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۴۳. گزینه ۴ صحیح است.

گزینیه‌های (۱)، (۲) و (۳) نادرست است.

بررسی گزینیه‌ها:

یا ف تی	مَه دِ تِ ذَر	حَس رُ اَ گَر
رین تِ ری	دی کِ تِ شِی	دَل بِ تِ دا
- U -	- - U -	- - U -
وِی بِ خَلَق	می رِ سِ دِز	آن کِ زِ یان
می کُ نَد	رَد کِ زِ یان	فَه مِ نِ دا
- U -	- - U -	- - U -
می کُ نَد	ری دِ فِ غان	بُل بُل شو
می کُ نَد	شُوبِ جِ هان	شِک وِ زِ آ
- U -	- - U -	- - U -
چُ کوه	مِ ناری	آ گَر پا
شُ کوه	ذَ رَدِ ذَر	سَ رَتِ زا
- U -	- - U -	- - U -

(علوم و فنون دهم، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۴۴. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم کلی گزینیه‌های (۱)، (۲) و (۳): جانبازی و سرسپردگی عاشق
مفهوم بیت گزینه ۴: وفاداری عاشق تا مرگ

(علوم و فنون دهم، صفحه ۷۵)

۴۵. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم کلی صورت سؤال و گزینیه‌های (۱)، (۲) و (۳) در فضیلت اخلاص، صدق و راستی است.
مفهوم کلی گزینه ۴: عاشق به اراده در بند عشق می‌شود.

(علوم و فنون دهم، صفحه ۶۷)

عربی، زبان قرآن

۴۶. گزینه ۴ صحیح است.

کلمات مهم: «سیروا»: بگردید، جستجو کنید (رَدّ گزینیه‌های ۱ و ۳؛ این فعل امر مخاطب است نه ماضی و نه غایب!) / «فانظروا»: و بنگرید (رَدّ گزینیه‌های ۱ و ۳؛ این فعل امر مخاطب است نه ماضی و نه غایب!) / «کیف»: چگونه (رَدّ گزینیه ۲؛ «چگونگی» معادل «کیفیت» است نه «کیف!») / «بدأ الخلق»: آفرینش را آغاز کرد (رَدّ گزینیه‌های ۲ و ۳؛ در گزینیه ۲ «آغاز» مصدر است اما «بدأ» فعل است و در گزینیه ۳ «آغاز شد» لازم است اما «بدأ» در این آیه شریفه متعدی بوده و «الخلق» مفعول آن است، منصوب بودن «الخلق» نشان از مفعول بودن این کلمه دارد!)

(عربی دهم، درس ۵، صفحه ۵۷)

۵۳. گزینه ۲ صحیح است.

ترجمه گزینه‌ها:
 (۱) آزمایش عمل
 (۲) خلوص در عمل
 (۳) زندگی بهلول
 (۴) ساخت مسجد

۵۴. گزینه ۱ صحیح است.

خطای این گزینه:
 فاعله «هَذَا» (با دقت در معنای جمله، در می‌یابیم که «الرجل» فاعل و «هَذَا» مفعول است!)

۵۵. گزینه ۲ صحیح است.

خطای این گزینه:
 فعله المضارع علی وزن «يَفْعَلُ» («إِخْلَاصُ» بر وزن «إِفْعَالُ» است بنابراین مضارع آن بر وزن «يَفْعِلُ» می‌باشد!)

۵۶. گزینه ۱ صحیح است.

خطاهای این گزینه:
 الْمُصَابِيح (حَرَكَةُ غِذَارِي صَحِيحِ اِيْنِ كَلِمَةِ «الْمُصَابِيحِ: چِراغ‌ها» می‌باشد!) - يَنْبَغُ (اِيْنِ فِعْلٍ مُضَارِعٍ اِزْ بَابِ اِنْفِعَالٍ اَسْتِ، بِنَابِرِ اِيْنِ بَايْدِ بَرِ وَزْنِ «يَنْفَعِلُ» بَاشْدِ، دَرِ نَتِيْجَةِ «يَنْبَغُ» صَحِيْحِ اَسْتِ!)

(عربی دهم، درس‌های ۵ و ۶)

۵۷. گزینه ۱ صحیح است.

کلمه «مسموح: مجاز» متضاد «ممنوع» می‌باشد نه مترادف آن!

۵۸. گزینه ۲ صحیح است.

در این گزینه هیچ فعلی به کار نرفته است بنابراین جمله فعلیه‌ای نیز به کار نرفته است! دقت کنید که هر فعلی به تنهایی یک جمله فعلیه را آغاز می‌کند حتی اگر در انتهای جمله آمده باشد!
 در گزینه ۱ «قَدْ دَلَّتْ: راهنمایی کرده است» در گزینه ۳ «يَسْكُنُ: زندگی می‌کند» و «يَنَامُ: می‌خوابد» و در گزینه ۴ «لَا تَكْتُبُوا: ننویسید» فعل هستند بنابراین در این گزینه‌ها جمله فعلیه به کار رفته است!

(عربی دهم، درس ۵، صفحه ۶۲)

۵۹. گزینه ۲ صحیح است.

علامت جر در اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم حرف «ی» است نه کسره بنابراین باید به دنبال مضاف‌الیه‌ی برگردیم که مثنی یا جمع مذکر سالم باشد. «الوالدین» در ترکیب «رُضَا الْوَالِدِيْنَ: رضایت والدین» مضاف‌الیه و مثنی است و علامت اعراب آن «ی» می‌باشد نه کسره آخر آن!
 در گزینه ۱ «الْتَوْمُ» و «الْاَعْصَابُ» مضاف‌الیه هستند و علامت جرشان کسره می‌باشد.
 در گزینه ۳ «اللسان» و «الإنسان» مضاف‌الیه هستند و علامت جرشان کسره می‌باشد. (دقت کنید که این دو کلمه مثنی نیستند!)
 در گزینه ۴ هم اصلاً مضاف‌الیه‌ی به کار نرفته است و «السائحین» مفعول است!

(عربی دهم، درس ۶، صفحه ۷۶)

۶۰. گزینه ۴ صحیح است.

کلمه «هو» مبتدا و مبنی است زیرا تمام ضمایر مبنی هستند.
 در گزینه ۱ «إِضَاعَةٌ» و در گزینه ۳ «الصلاة» مبتدا و معرب هستند. در گزینه ۲ هم جمله فعلیه است و اصلاً مبتدا ندارد! («مَا قَسَمَ: تقسیم نکرد» فعل است!)

(عربی دهم، درس‌های ۵ و ۶)

تاریخ

۶۱. گزینه ۱ صحیح است.

برای نخستین بار نام ماد در سالنامه‌های آشوری در قرن ۹ قبل از میلاد آورده شده است.

(تاریخ دهم، صفحه ۸۱)

۶۲. گزینه ۴ صحیح است.

بر اساس فرضیه‌ای که مورد قبول اکثر باستان‌شناسان می‌باشد، اقوام آریایی در حدود ۱۵۰۰ ق.م وارد فلات ایران شدند. آریاییان در مناطق مختلف فلات ایران مستقر شدند. پارتی‌ها (نه آشوری‌ها)، مادها، پارسی‌ها از جمله آنان بودند. موارد اول و چهارم کاملاً درست است.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۶۳. گزینه ۱ صحیح است.

ساسان سردودمان سلسله ساسانیان که موبد نیایشگاه آناهیتا در شهر استخر نیز بود.

(تاریخ دهم، صفحه ۹۴)

۶۴. گزینه ۱ صحیح است.

منشور کورش نماد فرهنگ مداراجویانه و انسانی ایرانیان است.

(تاریخ دهم، صفحه ۸۳)

۶۵. گزینه ۱ صحیح است.

حیره	قبیله آرشک بنیانگذار سلسله اشکانیان	بابل
مرکزیت حکومت محلی دست نشاندۀ لخمیان	پَرْتی	محل درگذشت اسکندر مقدونی

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۹۰، ۹۱ و ۹۷)

۶۶. گزینه ۲ صحیح است.

پادشاهان هخامنشی و به ویژه داریوش یکم، عنوان می‌کردند که به خواست هورامزدا به مقام پادشاهی دست یافتند و به یاری او بر کشور فرمان می‌رانند. این موضوع به نوعی به حکومت آنان جنبه دینی می‌داد و مردم را تشویق و ترغیب می‌کرد تا از آنان فرمان‌بری کنند.

تشکیلات اداری در درون دربار هخامنشی در پایتخت ساماندهی شده بود و اجزای اصلی آن را خزانه شاهی، انبار شاهی، دیوان شاهی تشکیل می‌دادند.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۹۹ و ۱۰۰)

۶۷. گزینه ۴ صحیح است.

مهرداد دوم از جمله پادشاهان لایق و باتدبیر اشکانی بود. با فتوحاتی که مهرداد دوم انجام داد، وسعت قلمرو اشکانیان به نهایت خود رسید و پایه‌های قدرت و سلطنت آنان استوار گردید.

در دوران مهرداد دوم اشکانیان تا رود فرات پیش رفتند و با امپراتوری روم همسایه شدند.

(تاریخ دهم، صفحه ۹۲)

۶۸. گزینه ۴ صحیح است.

تشکیلات اداری ساسانیان از اداره‌ها و دیوان‌های مختلفی تشکیل شده بود که در رأس آنها وزیر بزرگ قرار داشت که به او «بزرگ فرمادار» می‌گفتند.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۰۳)

۶۹. گزینه ۳ صحیح است.

خاندان اشکانی به اتکای جنگاوران قبایل صحراگرد شرق ایران به قدرت رسیدند. پادشاه اشکانی بالاترین مقام سیاسی و نظامی کشور به شمار می‌رفت. علاوه بر خاندان شاهی، خاندان‌های بزرگ دیگری نیز در قدرت و حکومت سهیم بودند. معروف‌ترین این خاندان‌ها عبارت بودند از: کارن یا قارن در نهاوند، سوزن در سیستان، مهران در ری.

(تاریخ دهم، صفحه ۱۰۲)

۷۰. گزینه ۲ صحیح است.

کورش مدتی پس از به قدرت رسیدن به آسیای صغیر لشکرکشی کرد و حکومت لیدی و سایر دولت - شهرهای آنجا را شکست داد. او شهر سارد (پایتخت لیدی) و تمامی آسیای صغیر را به تصرف خود درآورد.

اردشیر سوم پادشاهی جاه‌طلب و جنگجو بود و مصر را دوباره ضمیمه قلمرو هخامنشیان کرد.

در زمان پادشاهی کمبوجیه (پسر و جانشین کورش بزرگ) مصر به تصرف هخامنشیان درآمد.

(تاریخ دهم، صفحه‌های ۸۳، ۸۵ و ۸۷)

جغرافیا

۷۱. گزینه ۱ صحیح است.

از جمله طولانی‌ترین رودخانه‌هایی که به دریای خزر می‌ریزند، رودهای ولگا و اورال از جانب شمال و رود کورا از جنوب غرب است.

انواع ماهیان خاویاری جهان فقط در این دریا زندگی می‌کنند. بعضی از تالاب‌های حاشیه این دریا محل توقف پرنده‌گان مهاجر است.

(جغرافیای دهم، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

۷۲. گزینه ۴ صحیح است.

استفاده از آب‌های فرورفته در زمین (به صورت چشمه، چاه و قنات) جهت استفاده از منابع آب در فصول گرم است. اما در فصول سرد سال ریزش باران و برف به صورت جریان آب رودها، منابع آب کشور را تغذیه می‌کند. اگر کانون‌های آبگیر در فصول سرد سال ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه‌های گرم سال حفظ کنند، بدون توجه به میزان بارش و زمان آن، جزء کانون‌های فصلی به شمار می‌روند.

(جغرافیای دهم، صفحه‌های ۴۷ و ۴۹)

۷۳. گزینه ۴ صحیح است.

حوضه آبریز خارجی مساحتی از کشور است که آب رودهای آن به دریاها اطراف می‌ریزد، اما در طول مسیر مورد استفاده قرار می‌گیرد. اما حوضه آبریز داخلی مساحتی از کشور است که تمام آب آن در کشور جریان داشته و وارد دریاچه‌های داخلی می‌شود.

(جغرافیای دهم، صفحه ۵۰)

۷۴. گزینه ۳ صحیح است.

در ایران بیشتر بارش‌ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار رخ می‌دهد. بنابراین هر چه به پایان این دوره نزدیک‌تر می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود.

رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی و اتفاقی بوده و مقدار آب آنها در سال‌های مختلف متفاوت است.

(جغرافیای دهم، صفحه ۴۸)

۷۵. گزینه ۲ صحیح است.

اغلب دریاچه‌های دائمی ایران در نیمه غربی کشور قرار دارند. دریاچه‌های فصلی در ماه‌های گرم یا سال‌های کم‌بارش به دلیل تبخیر آب آنها خشک شده یا به شکل باتلاق و شورزار درمی‌آیند.

مهم‌ترین دلایل کاهش آب دریاچه ارومیه عبارت است از: فقدان برنامه آمایش و مدیریت یکپارچه در کل حوضه آبریز دریاچه، توسعه سطح زیرکشت و بهره‌برداری مفرط از آب، افزایش جمعیت شهرها و روستاهای حوضه آبریز دریاچه، تغییر اقلیم و پدیده خشکسالی، تخریب مراتع و پوشش گیاهی در حوضه آبریز دریاچه، احداث فزاینده سد بر روی رودخانه‌های حوضه آبریز دریاچه.

(جغرافیای دهم، صفحه‌های ۵۶ و ۵۹)

۷۶. گزینه ۱ صحیح است.

دلایل اهمیت خلیج فارس عبارت‌اند از: تجارت دریایی، وجود منابع عظیم نفت و گاز، وجود انواع ماهی و میگو در بستر آن، مرکزیت صید و پرورش مروارید.

ویژگی‌های دریای عمان نیز از این قرار هستند: دسترسی به همه دریاهای جهان، مناسب برای عبور کشتی‌های تجاری و نفتکش‌های غول‌پیکر، عمق مناسب دریا، عدم نیاز به استفاده از آبراه و کانال‌های دریانوردی، امکان ساخت و توسعه بدون محدودیت بنادر به ویژه جهت پهلوگیری کشتی‌های اقیانوسی.

(جغرافیای دهم، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

۷۷. گزینه ۱ صحیح است.

در مطالعات جمعیتی بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است. همچنین برنامه‌ریزان برای تحقق برنامه‌های تأمین اجتماعی، ارتقای سطح سلامت جامعه، بهبود وضعیت سالمندان و جلوگیری از پیری جمعیت از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسیتی کمک می‌گیرند.

(جغرافیای دهم، صفحه ۶۷)

۷۸. گزینه ۲ صحیح است.

$100 \times \frac{\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید}}{\text{کل جمعیت}}$ = رشد مطلق جمعیت

$100 \times \frac{\text{میزان مهاجرت} \pm (\text{میزان مرگ و میر} - \text{میزان موالید})}{\text{کل جمعیت}}$ = رشد مطلق جمعیت

(جغرافیای دهم، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۷۹. گزینه ۱ صحیح است.

در کشور ما مهاجرت روستاییان به شهرها از مهم‌ترین انواع مهاجرت در دهه‌های اخیر بوده است.

مهاجرت بر مکان مبدأ و مقصد تأثیرگذار می‌گذارد. تغییرات به وجود آمده بر ترکیب سنی و جنسی، قیمت زمین و مسکن، اشتغال، امکانات و تجهیزات، فرهنگ و زبان قابل مشاهده است. به طور مثال مهاجرت بی‌روبه به برخی از شهرهای ایران سبب افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه‌ای در آنها شده است.

(جغرافیای دهم، صفحه ۶۹)

۸۰. گزینه ۲ صحیح است.

سیاست کنترل جمعیت نباید به گونه‌ای باشد که هرم سنی کشور به سمت سالمندی و کهنسالی حرکت کند؛ زیرا این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود. جغرافی‌دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت، عوامل طبیعی و انسانی را مورد توجه قرار می‌دهند.

(جغرافیای دهم، صفحه‌های ۶۳ و ۶۹)

جامعه‌شناسی

۸۱. گزینه ۴ صحیح است.

به فرایندی که هر فرد برای مشارکت در زندگی اجتماعی دنبال می‌کند و مسیری که برای شکل‌گیری هویت اجتماعی افراد طی می‌شود جامعه‌پذیری می‌گویند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۷۶)

۸۲. گزینه ۲ صحیح است.

ما تردید نداریم که گاه در شناخت ویژگی‌های هویتی خود و دیگران دچار خطا و اشتباه می‌شویم. وجود نظریات متفاوتی که درباره هویت افراد داده می‌شود، نشانه این است که خطا و اشتباه در شناخت هویت وجود دارد.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۷۳)

۸۳. گزینه ۲ صحیح است.

قسمت اول: امر به معروف و نهی از منکر

(۱) نقش مهم در فرایند جامعه‌پذیری و کنترل اجتماعی دارد.

(۲) دارای آثار فردی، اجتماعی و نتایج معنوی و دنیوی بسیار است.

(۳) روش تبلیغی، تشویقی و تنبیهی دارد.

(۴) در برخی سطوح، همگانی و در برخی سطوح وظیفه سازمان‌های رسمی و حکومتی است.

قسمت دوم: اقناع:

(۱) روش درونی کردن فرهنگ است.

(۲) هر چه قدرت اقناع بیشتر باشد، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند.

(۳) فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۷۱ و ۸۰)

۸۴. گزینه ۴ صحیح است.

در تحرک اجتماعی افقی، موقعیت اجتماعی تغییر نمی‌کند و فقط جابه‌جایی رخ می‌دهد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

(۱) انسان‌ها با کسب هویت‌های اجتماعی جدید، موقعیت‌های اجتماعی نوینی را به دست می‌آورند.

(۲) انسان‌ها به گونه‌ای فعال با محیط اجتماعی خود برخورد می‌کنند و هویت اکتسابی اجتماعی خود را به دست می‌آورند.

(۳) فرصت‌هایی که افراد در جهان‌های مختلف برای تحرک اجتماعی و کسب هویت‌های اجتماعی جدید دارند، یکسان نیست.

(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۸۳)

۸۵. گزینه ۱ صحیح است.
اگر اعضای جامعه برای تشکیل خانواده یا حفظ آن انگیزه لازم و کافی نداشته باشند نوعی تزلزل فرهنگی بروز پیدا می‌کند.
راهبه یا خواهر روحانی کسی است که داوطلبانه جامعه را ترک می‌کند و زندگی را به عبادت می‌گذراند. جهان اجتماعی که متناسب با نیازهای افراد عمل نکند و نتواند به آنها پاسخ دهد دچار مرگ شده است.
فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی‌تر و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند از قدرت اقتاعی بیشتری برخوردارند.
(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۷۹، ۹۲ و ۹۳)
۸۶. گزینه ۲ صحیح است.
مسیر شکل‌گیری هویت اجتماعی فرد (الف) ← جامعه‌پذیری
انطباق فرد با انتظارات جامعه (ج) ← کنترل اجتماعی
کنش‌هایی برخلاف عقاید و هنجارهای جامعه ← کژروی اجتماعی (ب)
(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۷۶، ۷۸ و ۷۹)
۸۷. گزینه ۱ صحیح است.
تحرك اجتماعی افقی: کارمندی که از یک بخش به بخش دیگری انتقال پیدا می‌کند.
(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۸۳)
۸۸. گزینه ۱ صحیح است.
در جهان سکولار فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند. تعارض فرهنگی، اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوان به‌دنبال دارد. تغییر جهان توسط انسان باتقوا نشان‌دهنده تأثیر جهان نفسانی بر جهان اجتماعی است.
(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۶۸، ۸۶ و ۸۷)
۸۹. گزینه ۱ صحیح است.
طبقه متوسط جهت کسب اعتبار برای خودش به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آنها پرداخته و با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی، آنها را بی‌اعتبار ساخت.
(جامعه‌شناسی دهم، صفحه ۸۴)
۹۰. گزینه ۴ صحیح است.
در پاسخ‌گویی به چنین سؤالی باید توجه داشته باشیم که فرایند یا همان ترتیب و تقدم و تأخر عبارات درست باشد.
فرایند تحولات هویتی: تداوم تعارض فرهنگی یا همان شیوه زندگی ناسازگار با عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی ← ناتوانی جهان اجتماعی در ساماندهی کنش‌های اجتماعی براساس فرهنگ خود ← تزلزل فرهنگی یا از دست رفتن ثبات عقاید و ارزش‌های سازنده هویت فرهنگی جهان اجتماعی ← بحران هویت یا ناتوانی جامعه در حفظ و دفاع از عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← باز شدن راه برای دگرگونی هویت فرهنگی جهان اجتماعی ← فراتر رفتن تغییرات از محدوده تغییرات درون جهان اجتماعی ← تحول فرهنگی ← تبدیل جهان اجتماعی به جهان اجتماعی دیگر
(جامعه‌شناسی دهم، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)
- منطق
۹۱. گزینه ۴ صحیح است.
برای یک قضیه در صورتی می‌توان تداخل را نتیجه گرفت که موضوع قضیه یک مفهوم کلی باشد. اما در قضیه فوق، موضوع، یک مفهوم جزئی است (آن کتاب)؛ پس نمی‌توان برای آن تداخل را نتیجه گرفت.
(منطق دهم، صفحه ۶۵)
۹۲. گزینه ۳ صحیح است.
سالیه جزئی، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد بنابراین چنانچه از سالیه جزئی عکس مستوی بسازیم دچار مغالطه ایهام انعکاس شده‌ایم.
(منطق دهم، صفحه ۶۹)
۹۳. گزینه ۴ صحیح است.
رابطه میان قضیه «بعضی الف، ب نیست.» با قضیه «هر الف، ب است.» در تناقض است. در تناقض اگر قضیه اصل صادق باشد، تناقض آن لازم‌الکذب است.
(منطق، صفحه ۶۳)
۹۴. گزینه ۲ صحیح است.
برای ساختن تداخل کافی است سور قضیه را تغییر دهیم. در عکس مستوی نیز کافی است جای موضوع و محمول را تغییر دهیم. در نتیجه کلی برای ساختن عکس مستوی لازم است سور تغییر کند.
(منطق دهم، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۷)
۹۵. گزینه ۳ صحیح است.
باتوجه به اینکه نتیجه موجهه کلی صرفاً از شکل اول قیاس اقتراعی به دست می‌آید بنابراین می‌بایست جایگاه حد وسط به صورت محمول - موضوع باشد. بنابراین مقدمه اول این قیاس می‌شود «هر الف، ج است» که عکس مستوی آن عبارت است از «بعضی ج، الف است.»
(منطق دهم، صفحه ۷۴)
۹۶. گزینه ۳ صحیح است.
برای ساخت عکس مستوی کافی است جای موضوع و محمول را عوض کنیم و استثنائاً در موجهه کلی سور هم تغییر می‌کند. در این مثال «ب» موضوع است و «غیر الف» محمول.
(منطق دهم، صفحه ۶۹)
۹۷. گزینه ۱ صحیح است.
در شکل اول قیاس حد وسط در مقدمه اول در جایگاه محمول و در مقدمه دوم در جایگاه موضوع است.
(منطق دهم، صفحه ۷۳)
۹۸. گزینه ۱ صحیح است.
نکته: دامنه مصادیق موضوع در قضایی که سور جزئی دارند، منفی بوده و برای سور کلی نیز علامت موضوع مثبت است. در مورد قضایی که موضوع یک مفهوم جزئی بوده و قضیه شخصیه می‌باشد، علامت موضوع همواره مثبت است.
بعضی پرنده‌ها سفید نیستند.
(بعضی: سور جزئی، پرنده‌ها: موضوع)
سینا نقاش است.
(سینا: موضوع و یک مفهوم جزئی)
(منطق دهم، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)
۹۹. گزینه ۲ صحیح است.
اگر در یک قیاس اقتراعی یکی از مقدمات موجهه و نتیجه سالیه باشد، حتماً مقدمه دیگر سالیه است. با توجه به شرط اول اعتبار قیاس (که حداقل یکی از مقدمات موجهه باشد) در صورت سالیه بودن مقدمه، دیگر قیاس فاقد اعتبار نخواهد بود.
در یک قیاس معتبر هر گز نباید هر دو مقدمه سور جزئی داشته باشند و حداقل یکی از سورها باید کلی باشد. (رد گزینه ۱)
اگر در یک قیاس هر دو مقدمه فاقد عکس باشد (عکس لازم‌الصدق ندارد)، یعنی هر دو مقدمه دارای سور جزئی بوده و بنابراین نامعتبر است. (رد گزینه ۳)
هرگاه هر دو مقدمه موجهه نبوده و هر دو سالیه باشد، طبق شرط اول قیاس، قیاس نامعتبر خواهد بود. (رد گزینه ۴)
(منطق دهم، صفحه ۷۷)
۱۰۰. گزینه ۳ صحیح است.
قیاس در گزینه سوم از هر سه شرط اعتبار برخوردار است.
۱- حداقل یکی از مقدمات موجهه باشد.
۲- حداقل حد وسط یکی از مقدمات مثبت باشد.
۳- علامت مثبت موضوع یا محمول نتیجه، در مقدمات نیز مثبت باشد.
بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) فاقد شرط سوم می‌باشد. (۲) فاقد شرط اول می‌باشد.
(۴) فاقد شرط دوم می‌باشد.
(منطق دهم، صفحه ۷۷)